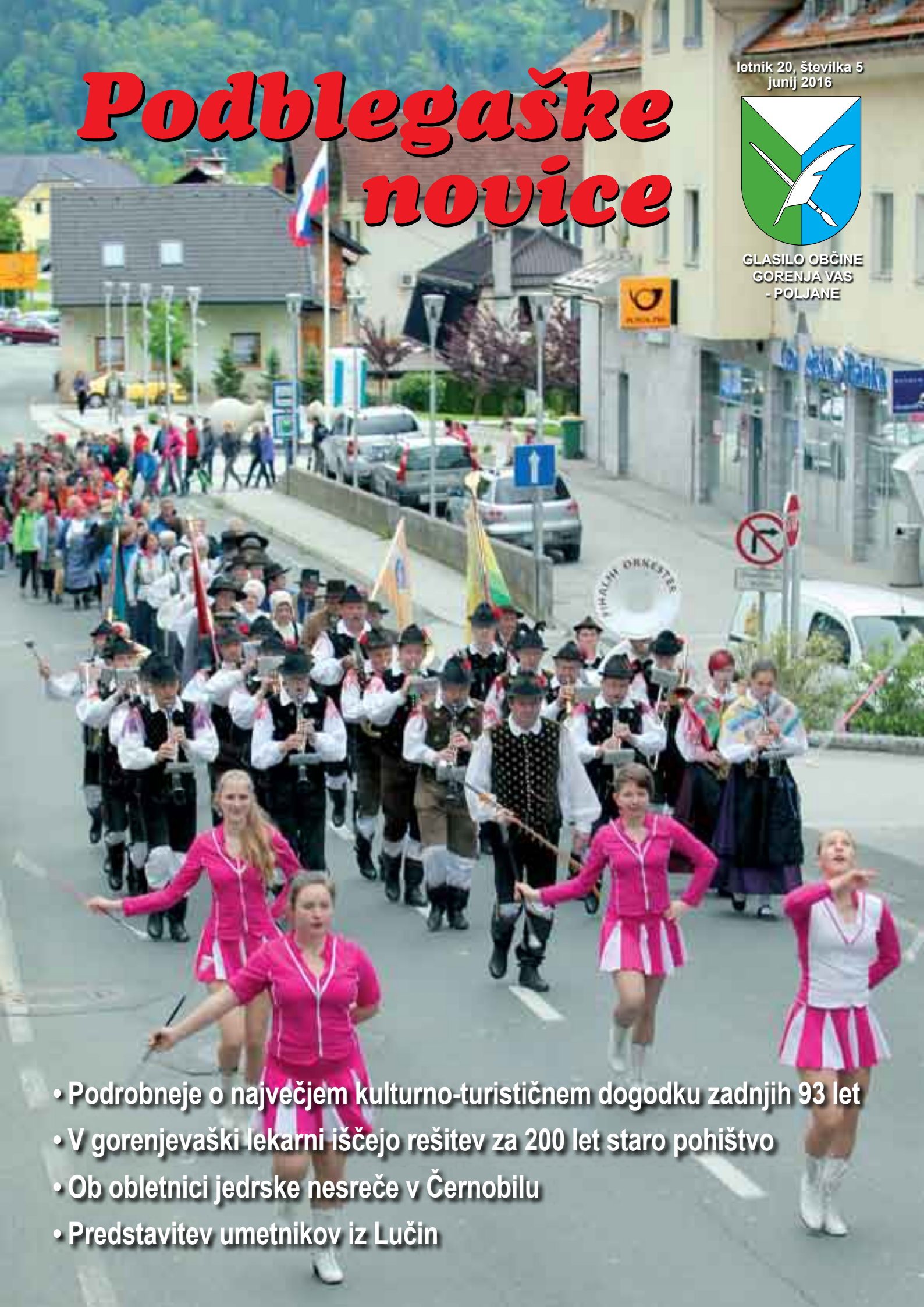

Podblegaške novice

Izdanje 20, številka 5
junij 2016

GLASILO OBČINE
GORENJA VAS
- POLJANE

- Podrobneje o največjem kulturno-turističnem dogodku zadnjih 93 let
- V gorenjevaški lekarni iščejo rešitev za 200 let staro pohoštvo
- Ob obletnici jedrske nesreče v Černobilu
- Predstavitve umetnikov iz Lučin

Iz županovega dnevnika

• 13. 5. – Sestanek v Beljaku v nakupovalnem centru ATRIO, kjer bomo imeli stojnice in predstavitev naše občine in Poljanske doline v začetku septembra.

• 15. 5. – Na prireditvi ob odprtju prenovljenega Sokolskega doma in povorki kot pred 93 leti.

• 20. 5. – Na odprtju novih prostorov Strelnskega društva Gorenja vas v Sokolskem domu. Njihovi strelci so med najboljšimi v državi.

• 22. 5. – Na otroškem festivalu Dan prijateljstva na Visokem, kjer nam je spet uspela lepa prireditev.

• 27. 5. – Na zaključku Svetovnega slovenskega kongresa na Visokem. V okviru 9. srečanja zdravnikov iz sveta in Slovenije je sklepni del prvič potekal na Visokem. Dogovorili smo se, da bo tako tudi v prihodnje. Škof dr. Anton Jamnik in poljanski župnik Jože Stržaj pa sta blagoslovila obnovljeno grobnico Tavčarjeve rodbine in kapelico.

• 28. 5. – OŠ Poljane gostila državno prvenstvo Kaj več o prometu, kjer sem se tudi sam preizkusil v cestni vožnji in na spretnostnem poligonu.

• 28. 5. – Na Visoškem teku navijal in spodbujal tekmovalce.

• 29. 5. – Z našim olimpijcem Tonetom Kosmačem smo na hotaveljskem športno-rekreativno-družabnem dogodku, ki je imel tudi dobrodelno noto, tekli prve kilometre na poti na olimpijado v Rio.

Vsebina

Uvodnik: 25 let napak in dosežkov	str. 3
Maja izpeljali največji kulturno-turistični dogodek zadnjih 93 let!	str. 4 in 5
V gorenjevaški lekarni iščejo rešitev za 200 let staro pohištvo	str. 6
V Todražu prvi v nekdanji Jugoslaviji izmerili »darilo« iz Ukrajine	str. 8
Dokončno zaprtje rudnika prihodnje leto?	str. 10
Razstavljalci iz Lučin razstavljali v Šubičevi hiši	str. 12
Prepričljivi na območnem in regijskem srečanju	str. 13
Metka Zorc o spominih na Tavčarjeve in Visoko	str. 14
Predstavitev ukrepov za zmanjšanje poplavne ogroženosti Poljan	str. 15
Novice iz OŠ Poljane	str. 16 in 17
Novice iz OŠ Ivana Tavčarja	str. 18
S Tonetom Kosmačem na poti do Ria pritekli do Korzike	str. 20
Na Visoškem teku se je pomerilo 311 tekačev	str. 21
Koledar kam junija in julija	str. 22
Ob 40. pohodu izdali jubilejno znamko	str. 23
Odpri kolesarski poligon Širm	str. 24
Odgovori na pobude, predloge in vprašanja svetnikov	str. 25
Še dva meseca do izgradnje ceste v Lučine	str. 26
Vsaka tretja žlica svetovne hrane je odvisna od čebel	str. 27

Naslednja številka: 22. julija

Vaše prispevke za naslednjo številko Podblegaških novic pošljite do 8. julija po elektronski pošti podblegaske.novice@gmail.com ali na naslov: Uredništvo Podblegaških novic, Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas. Na ista naslova lahko pošiljate tudi informacije o prireditvah, ki jih organizirate. Prispevkov, ki jih bomo prejeli po tem datumu, ne bo mogoče objaviti!

Stik z županom

Župan je dosegljiv za vaša vprašanja, predloge in mnenja vsak torek in sredo. Če se boste želeli pri njem oglasiti osebno na občini, se prej najavite pri tajnici na telefonsko številko 04/51-83-100 in povejte, približno koliko časa boste potrebovali, da boste dobili termin in vam ne bo treba čakati. Lahko se zgodi, da kdaj zaradi neodločljivih obveznosti kljub napovedanim uradnim uram ne bo dosegljiv, za kar se že vnaprej opravičuje in prosi za razumevanje.

M. B.

Kdaj in kako do župana?

vsak torek 15 ^h – 17 ^h	po tel.: 051/384-433
vsako sredo 14 ^h – 17 ^h	na sedežu občine

OBVESTILO

Spoštovane krajanke in krajanj,

Krajevna skupnost Poljane je 8. junija 2016 začela delovati v novih prostorih. Preselili smo se v spodnje prostore Kulturnega doma Poljane, kjer je v preteklosti delovala Pošta Slovenije.

Naš naslov in vsi ostali podatki Krajevne skupnosti Poljane ter telefonske številke in elektronski naslov ostajajo nespremenjeni.

Telefon: 04/51 85 110

Elektronski naslov: info@kspoljane.si

Uradne ure: sredo od 9. do 17. ure

Za vaše razumevanje se vam najlepše zahvaljujem.

Anton Debeljak, predsednik sveta KS Poljane

25 let napak in dosežkov

V teh dneh mineva 25 let, odkar je slovenski narod uveljavil svoj stoletni sen in dobil lastno državo, utemeljeno na demokraciji, svobodi in človekovih pravicah. Tako vsaj piše v ustavi. Kakšna je realnost, pa videvamo iz dneva v dan. Ker nismo želeli več živeti v Jugoslaviji, totalitarni državi, ki ni spoštovala človekovih pravic, smo se na plebiscitu odločili, da si želimo svojo državo, v kateri nas bo povezovala skupna kultura, kjer bo dovoljen politični pluralizem, kjer se bomo lahko povezovali z ostalimi evropskimi narodi in kjer bomo imeli svobodno tržno gospodarstvo, ki je pogoj za ekonomsko svobodo, le-ta pa je pogoj za vse ostale svoboščine. Pogosto smo lahko poslušali, kako bo samostojna in neodvisna Slovenija druga Švica, kjer se bosta cedila med in mleko. Pa je temu danes res tako?

Žal ne, vendar sem sam prepričan, da bi lahko bila, če v zadnjih 25 letih ne bi naredili veliko napak, začenši z eno največjih napak Demosove vlade, ko so verjeli, da bodo nosilci funkcij v prejšnjem sistemu resnično delovali v korist novonastale države. Temu lahko bolj direktno rečemo tudi naivnost. Namesto, da bi tako z osa-

mosvojitvijo pričeli novo zgodbo, smo nadaljevali s staro. Ker nismo izvedli lustracije, so na najbolj odgovornih mestih v pravosodju, bankah, gospodarstvu, medijih in ostalih družbenih podsistemih ostali posamezniki in tisti, ki imajo zaradi povezanosti z njimi osebne koristi, ki so z miselnostjo ostali v totalitarizmu, zaupane pa so jim bile odgovorne funkcije v demokraciji, kar zdravorazumsko ne gre skupaj.

Zaradi moči tega omrežja nismo mogli prodati državnih podjetij in smo jih tako prepustili na milost in nemilost politike, ki jih uporablja kot poligon za nastavljanje svojih kadrov. To je tudi glavni razlog za bančno luknjo, ki je nastala v državnih bankah. Zaradi tega danes ni denarja za boljši zdravstveni sistem, višje pokojnine, sodobni nacionalno-varnostni sistem, cestno infrastrukturo ipd. Ker smo kot država delali napako za napako, danes živimo slabše, kot bi lahko.

Nekatere elite so nam ugrabile državo, Slovenci pa to že 25 let nemo spremljamo in na volitvah to podpiramo. In to so stvari, ki jih moramo v naslednjih 25 letih popraviti, če ne želimo, da se še naprej vsako leto polovica generacije, rojene v enem letu, preseli v tujino.

A kljub številnim napakam se lahko pohvalimo tudi z dosežki. Mednarodno smo se pozicionirali ob bok razvitih držav, kljub temu da smo v zadnjih letih nazadovali. Vstopili smo v Evropsko unijo in zvezo Nato, ki sta garant stabilnosti in varnosti. Imamo podjetja, ki so v samem svetovnem vrhu. Ponosni smo na odlične športnike, ki odlično skrbijo za promocijo Slovenije. Mladi Slovenci v svetu uspevajo kot inovatorji in se uveljavljajo s svojimi start-upi. Končno smo začeli graditi turistično ponudbo, ki je lahko zlata jama za slovensko gospodarstvo.

In nenazadnje, v Sloveniji se vendarle živi bolje, kot se je živelo pred 25 leti. Da pa se bo vse skupaj lahko še izboljšalo, je potrebno, da se našo državo zopet vodi v skladu z vrednotami slovenske osamosvojitve. Šele takrat se bo začel napredek, ki nas bo peljal proti blaginji za vse.

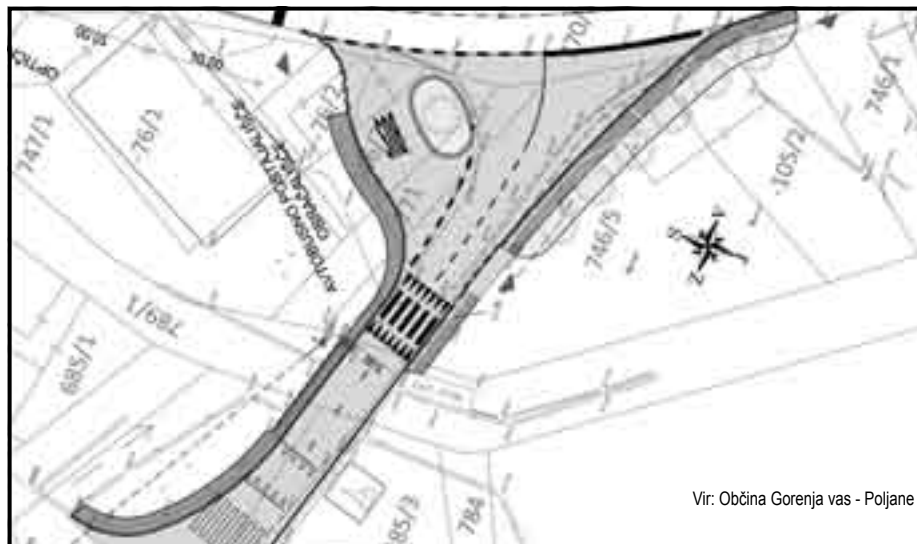
Drage bralke in dragi bralci, ob 25. obletnici samostojne in neodvisne Republike Slovenije vam iskreno čestitam in želim obilo ponosa, poguma in srčnosti!

Žan Mahnič,
poslanec državnega zbora

Za večjo varnost

Na Sovodnju bodo uredili avtobusno postajališče

Občina Gorenja vas - Poljane je februarja naročila izdelavo projekta za avtobusno postajališče na Sovodnju. Tega zdaj na Sovodnju ni, saj avtobus ustavlja kar na parkirišču in ob cesti v središču kraja. To predstavlja precejšen problem z vidika varnosti potnikov, ki izstopajo iz avtobusa, med katerimi je velik delež šolarjev.

Skica nove ureditve

Predsednik Krajevne skupnosti Sovodenj Stane Bajt je povedal, da so nevarni predvsem posamezni agresivni vozniki, ki kljub omejitvi hitrosti vozijo prehitro in prehitevajo stoječi avtobus. Zato je ureditev avtobusnega postajališča za krajane dobrodošla. Boštjan Kočar, ki je na občini zadolžen za cestno infrastrukturo, pa je pojasnil, da za letos načrtujejo izdelavo projekta, nato pa v okviru finančnih zmožnosti občinskega

proračuna izvedbo v prihodnjem letu ali leta 2018. Upajo tudi, da bo del sredstev prispevala tudi Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo. Projekt izdeluje podjetje Ronix, d.o.o., iz Naklega, ki je bilo izbrano kot najugodnejši ponudnik. Postajališče je projektirano tako, da bo imel avtobus nišo, v katero bo lahko pripeljal iz vseh smeri. Izveden bo tudi hodnik in prehod za pešce. Postajališče bo postavljeno na zemljiščih javnega

Na Sovodnju zdaj ni pravega avtobusnega postajališča.

dobra ob parkirišču pri Mercatorju in na drugi strani ceste v vogalu državne in občinske ceste. Ustrezen dogovor bo treba doseči tudi s podjetjem Mercator, ki je lastnik zemljišča, na katerem je parkirišče ob trgovini.

Jure Ferlan

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI,

ob dnevu državnosti vam želim, da bi tudi danes, kot smo pred 25 leti, znali stopiti skupaj, pozabiti na morebitna nesoglasja in si oblikovati svetlo prihodnost po meri vseh.

Prijetno praznovanje vam želim
župan Milan Čadež

Od vasi do vasi Tavčarjeva pot drži

Maja izpeljali največji kulturno-turistični

Letošnja binkoštna nedelja 15. maja se je sicer začela dnevu, ko goduje Zofka, primerno – z dežjem! A to ni ustavilo organizatorjev, da ne bi izvedli slavnostne povorke in osrednjega dogodka v Gorenji vasi ob odprtju obnovljenega Sokolskega doma. Ta je enako slovesno kot pred 93 leti ob odprtju sprejel številne obiskovalce in goste ter nastopajoče od vsepovsod. Obenem so se zbrani poklonili spominu na dr. Ivana Tavčarja, pisatelja in politika, kot so to storili na binkoštno nedeljo leta 1923, ko so novozgrajeni dom naši predniki poimenovali po njem.

Dogajanje pred Šubičevo hišo

Poklon Tavčarju na dvorcu

Več kot 150 pohodnikov in gostov se je že dopoldan zbralo ob dvorcu na Visokem, kjer so začeli z dogodkom po scenariju iz leta 1923. Prisotne (člane različnih poljanskih društev in druge obiskovalce) je nagovorila direktorica Loškega muzeja Saša Nabergoj, ki je povabila v двореc na ogled štirih razstav: o Visoški domačiji, Kalanovih, dr. Tavčarju ter Franji Tavčar in v

prenovljeno kuhinjo iz 19. stoletja. Pozdravil jih je župan Milan Čadež, ki se je v spremstvu prisotnih sprehodil do grobnice Tavčarjeve rodbine in nanjo položil cvetje, pospremil pa z besedami: »Naj bo Tavčarjevim še naprej mehka slovenska zemlja. To, kar smo storili danes, smo storili iz odgovornosti do naših prednikov.«

Nastopil je Škofjeloški lovski pevski zbor, odlično so svojo vlogo opravili Lovski rogisti iz

Na čelu povorke je bil prapor ŠD Partizan z letnico 1922, ki ga je nosil Danilo Pajer.

Bohinja, ki so povorko spremljali po različnih prizoriščih skozi ves dan. Povorka je od dvorca krenila po stari cesti za Soro do prvega postanka v Hotovlji. Ob Šarovčevi hiši je z odlomkom iz Tavčarjeve črtice Šarovčeva sliva nastopila amaterska igralka Anica Berčič.

Ploščad in varna cestna povezava uradno predani namenu

Kolona pohodnikov se je nato odpravila do Šubičeve hiše v Poljanah. Tu so slovesno predali svojemu namenu ploščad pred hišo in varno cestno povezavo med središčem Poljan in OŠ Poljane. Trak so slavnostno prerezali župan Milan Čadež, ravnateljica OŠ Poljane Metka Debeljak in pomočnik direktorja Marmorja Hotavlje (izvajalec del) Damjan Selak. Pot so simbolično

Trak ob predaji ploščadi pred Šubičevo hišo ter varne cestne povezave so slavnostno prerezali ravnateljica OŠ Poljane Metka Debeljak, župan Milan Čadež in pomočnik direktorja Marmorja Hotavlje (izvajalec del) Damjan Selak.

Anica Berčič v vlogi Mete pred Šarovčevo hišo

dogodek zadnjih 93 let!

prehodili najmlajši iz Vrta Agata, po njej so se zapeljali še starodobniki iz društva Rovtarji.

Prisotne je s praženim krompirjem in kranjsko klobaso pogostila ekipa TD Gorenja vas, na ploščadi so ustvarjali številni domači poljanski umetniki: akademski slikar Tit Nešović, ki je risal 'hitre' portrete, ter rezbarka Tanja Oblak, OŠ Poljane sta predstavljala devetošolka Izabela Malovrh z risanjem ter sedmošolec Ognjen Dević z rezbarjenjem. Predstavili so se člani Kulturno-umetniškega društva Trata: Marinka Gantar, Zvonko Kern, Ivanka Oblak, Jana Rojc, Jana Mlinar, Martina Tratnik, Zvezdana Kralj ter Tomi Albreht. Zapeli so člani vokalne skupine Pozdrav.

Obiskovalci so si lahko ogledali celotno hišo ter prvič vstopili skozi vrata muzejske trgovine, ki so jo uredili v pritličju, v njej pa so na voljo izdelki poljanskih umetnikov in rokodelcev.

Najdaljši del poti v Gorenjo vas

Povorka je iz Poljan krenila po stari cesti za Soro skozi Žabjo vas, Dolenjo Dobravo, Mihevk do OŠ Ivana Tavčarja v Gorenji vasi. Prisotne so tam postregli s čajem in namazi, pohodnike pa so že čakali predstavniki še nekaterih drugih društev iz občine s prapori, ki so skupaj s Pihalnim orkestrom Alples Železniki in mažoretkami krenili v sprevedu do Sokolskega doma. Povorka se je usmerila čez Nežkovo brv, mimo Mercatorja ter po 'stari' Poljanski cesti do Sokolskega doma.

Izpolnili odgovornost do naših prednikov

V kulturnem programu je nastopila vokalna skupina Cantabile pod vodstvom Romana Ažbete. Zbrane je nagovoril starosta Sokolske zveze Dejan Crmek, ki je bil vesel ponovnega oživljanja sokolske tradicije: »To, kar ste naredili tukaj z obnovo Sokolskega doma, je veliko dejanje. Ne samo, da ste pridobili krasno stavbo, krasen prireditveni prostor, ampak ste tradicijo sokolstva znova začeli oživljati. Sokolstvo je prineslo veliko dobrega: v sokolsko organizacijo so bili združeni vsi, ki so kaj veljali na političnem, kulturnem pa tudi vaškem področju. Ko so vstopili v sokolsko organizacijo, so postali bratje in sestre – vsi so bili

Sklepna slovesnost je v večnamensko dvorano doma privabila številne obiskovalce.

enaki. To, kar so si dajali med sabo, medsebojno pomoč, spoštovanje, energijo za dobro, to je tisto, kar potrebujemo tudi v današnji časih, zato je ta otvoritev tako zelo pomembna.«

Župan Milan Čadež je zbrane seznanil z obnovo Sokolskega doma, obenem pa izpostavil: »Izpolnili smo odgovornost do naših predhodnikov. To je tisto, kar bo največ štel. Dogodek, ki smo ga danes izpeljali, je zanesljivo največji dogodek po tistem iz leta 1923.«

Po kulturnih točkah in športnih prikazih še veselica!

S športnim duhom in vneto, ki so ju gojili sokoli v Gorenji vasi že skoraj 100 let nazaj, so se na odru predstavile večkratne državne prvakinje in edina šolska skupina, ki se vsako leto udeleži tudi evropskega prvenstva v navijaštvu (cheerleading), in sicer Cvetke iz OŠ Cvetka Golarja Škofja Loka pod vodstvom Majde Bertoncelj. Skupina mladih akrobatk, ki so v športnem duhu več kot navdušile občinstvo, je vpeljala prisotne v nastop skupine Sokolov veteranov Sokolske zveze Slovenije, ki ohranjajo zdrav duh v zdravem telesu.

Župan Milan Čadež, Bernard Strel, nadzornik del, in Blaž Božnar, pomočnik direktorja iz podjetja Zidarstvo Božnar, izvajalca del, so slovesno prerezali trak ob predaji doma v

uporabo. Domači župnik v Gorenje vasi Gregor Luštrek pa je ob pomoči poljanskega (Jožeta Stržaja) dom tudi blagoslovil.

Sokolski dom je bil po kulturnem programu, ko je zbrane na veselici že razveseljeval Trio Šubic (tudi v preteklosti se noben shod sokolov ni končal brez veselice), na voljo za ogled.

Damjana Peternej
Foto: Denis Bozovičar

Prenova Sokolskega doma je stala 1,95 milijona evrov, izvedena je bila v dveh letih in treh mesecih. V stavbi imajo svoje prostore občinska uprava, KS Gorenja vas, krajevni urad škofojloške upravne enote, ŠD Partizan in krajevna pisarna škofojloškega policijskega urada. Naslednje leto načrtujejo vselitev knjižnice, ki se bo tako s sedanjih 73 m³ preselila na več kot 250 m³. Zaposleni v knjižnici so bili najmlajši ob dogodku v sicer nedokončanih prostorih na voljo na ustvarjalnih delavnicah, odraslim pa za pojasnila o tem, kako bo knjižnica živela v Gorenji vasi v prihodnje. Občina bo v sodelovanju z Loškimi muzejem iz starega župnišča ob pomoči gorenjevaške župnije preselila v Sokolski dom še Muzej Vlastja. Stavba bo tako lahko služila svojemu namenu, saj bo v celoti namenjena javnosti.

Trak so ob predaji obnovljenega Sokolskega doma prerezali Blaž Božnar, pomočnik direktorja iz podjetja Zidarstvo Božnar, izvajalca del (levo), župan Milan Čadež in Bernard Strel, nadzornik del.

Veterani iz Sokolske zveze so s svojim nastopom več kot navdušili občinstvo.

V gorenjevaški lekarni iščejo rešitev za 200 let

Z Romano Rakovec, direktorico Gorenjskih lekarn, kamor spada tudi lekarna v Gorenji vasi, smo se med drugim pogovarjali o spremembah v gorenjevaškem zdravstvenem domu, o več kot 200 let starem pohištvu, s katerim se ponša njihova enota v naši občini, o težavah z e-recepti. Sogovornica je občane pozvala k lokalni pripadnosti, saj je od njih odvisno, ali se bo dolgoročno lekarna ohranila.

Foto: Milka Bizovičar

Romana Rakovec

V gorenjevaškem zdravstvenem domu je bilo v zadnjem času kar precej sprememb. Kako se to občuti v lekarni?

V zadnjih letih se v lekarni ni nič spremenilo, spremenile so nas zunanje spremembe. S tem, ko se je občina odločila, da poruši določene elemente zdravstvenega doma, predvsem zunanje stopnice in tudi dovozno rampo, se je naša lekarna znašla v prvem nadstropju. Ljudje tako nimajo več neposrednega dostopa do nas in opažamo, da so nejevoljni zaradi tega. Prvič, imajo težave, da lekarno sploh najdejo, kar poskušamo odpravljati z označevalnimi tablami tako zunaj objekta kot tudi po hodnikih. In drugič, kar je tudi bolj problematično, je dostop bolj zapleten. Težave imajo predvsem gibalno ovirani; posamezniki z invalidskimi vozički in mamice z otroškimi vozički težje pridejo do lekarnе.

Govori se o možnosti selitve nadstropje nižje ...

Z občino se dogovarjamo, kako bi lekarno bolj optimalno umestili v stavbo. Razmišljamo, da bi poskušali zagotoviti dovolj prostora v spodnji etaži. Vendar pa smo tu malce omejeni. Lekarno smo sicer popolnoma prenovili pred nekaj leti, ohranili smo tudi več kot 200 let staro pohištvo, ker takrat nismo imeli druge rešitve. To ima svojo vrednost, ni enostavno za odpis ali za na komunalno. Nekje je treba najti možnost ureditve lekarniške muzejske zbirke in ga prestaviti tja. Če bi nam to uspelo, bi uredili nov prostor za lekarno. Tudi sicer je treba povedati, da to pohištvo ne ustreza več sedanjemu načinu izvajanja dejavnosti, tako da malo bolj pospešeno iščemo rešitev zanj.

Je že kje muzej v nastavih, kamor bi prenesli to pohištvo?

V sodelovanju z občino smo se začeli pogovarjati z direktorico Loškega muzeja. Omenila je – glede na to, da v Poljanski dolini raziskujejo življenje in delo Tavčarjevih in Kalanovih –, da bodo mogoče našli kakšno vsebinsko povezavo z Visoškim dvorcem, in v tem primeru bi pohištvo lahko preselili tja. Če v lokalnem okolju ne najdemo možnosti, bomo pogledali širše, na primer ponudili bi ga Gorenjskemu muzeju.

Torej, dokler ne najdete rešitve za pohištvo, lekarna ostaja tam, kjer je zdaj?

V letošnjem letu se ne bo nič zgodilo, ker je tudi finančni plan narejen in delo v Gorenji vasi ni predvideno. Potem pa bomo videli, kako se bodo stvari odvijale. Če najdemo ustrezno rešitev, bi lahko to dali že v naslednji plan.

Koliko pa je zdaj zaposlenih v Gorenji vasi?

Stalno so tri in zagotovljeno je nadomeščanje iz Škofje Loke.

Je lekarna profitabilna?

Ne. Prednost velikega javnega zavoda, kot so Gorenjske lekarnе, je ravno v tem, da lahko vzdržuje tudi enoto na lokaciji, ki ni tržno zanimiva in ni rentabilna. V lekarniški dejavnosti ugotavljamo in tudi opozarjamo na problematičen sistem financiranja. Ker dejavnost javne službe, ki obsega izdajo zdravil na recept v breme javnih financ, ni ustrezno financirana, se lekarništvo ukvarja še s tržno dejavnostjo. S pomočjo prelivanja sredstev dosežemo nek normalen poslovni rezultat, s katerim lahko zagotovimo takšno število zaposlenih in normalen razvoj dejavnosti. Ali ena lekarna posluje pozitivno ali ne, je odvisno od tega, koliko te tržne dejavnosti se tam opravlja. V Gorenji vasi je tega zelo malo.

Pri večanju tržne dejavnosti smo sicer zelo omejeni, ker še vedno mislimo, da je naša prioriteta dejavnost zdravstvena in da potrošništvo na področju zdravil javnemu zdravstvu dela škodo. Kjer je to dokaj razvito, tipičen primer je Amerika, so med najpogostejšimi vzroki smrti zapleti zaradi nepravilne in neracionalne uporabe zdravil. Kar se tiče ostalega blaga: na področju prehranskih dopolnil, mislim, da je veliko zavajanja in imamo zelo strog sistem sprejemanja teh artiklov v prodajni nabor, pri kozmetiki pa se trudimo. Tu

Gorenjevaška lekarna prehaja na poletni delovni čas v začetku julija. Tako bo med 4. julijem in 26. avgustom odprta med 8. in 16. uro.

smo omejeni, ker smo zainteresirani predvsem za prodajo dermo kozmetike, za katero menimo, da je pomemben komplementarni del zdravljenja vseh kožnih bolezni.

Kakšne specifične veljajo za gorenjevaško lekarno? Omenili ste že, da ljudje tu prihajajo predvsem po zdravila na recept.

Na splošno nič posebej ne izstopa. Na splošno, kot sem rekla, je potrošnja manjša, ljudje so bolj vezani na recepte. Opažamo, da je samozdravljenja in kupovanja izdelkov za odpornost v preventivnem smislu več v urbanih središčih, tu pa so življenjske navade drugačne, ljudje načeloma bolj zdravo živijo, rabijo manj zdravil. To ne velja samo za Poljansko dolino, ampak tudi za bohinjski konec, Jezersko.

Naj še povem, da v Sloveniji že nekaj let obstaja zakonodaja, ki omogoča homeopatsko zdravljenje. Velja kot komplementarno zdravljenje, torej, uradno ni zdravljenje prvega izbora. Če magister farmacije pridobi dodatna znanja s področja homeopatije, sme svetovati tudi homeopatska zdravila za samozdravljenje. Zdaj je v Sloveniji uradno registriranih že okrog 70 preparatov, kar pomeni, da država jamči, da je zdravilo kakovostno, varno in učinkovito. V Gorenjskih lekarnah ima več kot polovica magistror farmacije dodatno specialno izobrazbo na tem področju, tudi v Gorenji vasi. Ljudje se lahko, če so naklonjeni temu načinu, obrnejo po nasvet v lekarno. Ker ta svetovanja zahtevajo več pogovora s farmacevtom, je dobro, da se prej dogovorijo za termin.

Foto: Tina Dolenc

V gorenjevaški lekarni ohranjajo več kot 200 let staro pohištvo.

staro pohištvo

Ob uvajanju e-recepta konec lanskega leta je bilo kar nekaj pripomb. Kako je zdaj? Kakšne so izkušnje s to novostjo po polletnem delovanju?

E-recept še vedno ni v optimalni kondiciji, kar nekaj težav je še. Zelo problematično je na primer, da smo tako odvisni od komunikacijskih povezav, interneta, sploh elektrike. V prvi polovici aprila se nam je praktično vsakodnevno dogajalo, da je sistem »padal dol«, težav je bilo res toliko, da so bili ljudje na obeh straneh pulta obupani. Strankam ni bilo jasno, kaj počnemo. Če se prekine internetna povezava ali se sesuje sistem, v lekarni enostavno ne moremo vedeti, kaj je zdravnik predpisal in pacient ne more dobiti zdravil, dokler se sistem spet ne vzpostavi. Včasih je tudi težko poslati pacienta nazaj k zdravniku, da napiše papirni recept – če so to sosednja vrata, je lažje. In ko se pogovarjamo z zdravniki, ugotavljamo, da je še najslabše to, da se zdravstveni delavci ukvarjamo z računalniki, namesto da bi imeli v fokusu pacienta in ga gledali v obraz.

E-recept je sicer prinesel kar nekaj plusov na strokovnem področju, ampak trenutno stanje je žal še takšno, da je še vedno več minusov kot plusov. Država se je lotila projekta na način, kot se ga ne bi smela. Izvajalci nismo bili vključeni v razvoj, izvedeno ni bilo nobeno pravo testiranje in ves čas uvajanja je bilo izrazito pomanjkanje komunikacije med nosilcem projekta in izvajalci. Posledica je pa situacija, ki smo ji zdaj priče.

Ali so kakšne prednosti za kronične bolnike, ki v lekarno stalno hodijo po enaka zdravila?

Že prej je bil v sistem uveden obnovljiv recept. To pomeni, da je zdravnik lahko napisal recept, ki ga je bilo možno ponoviti večkrat, kar se izdaje v lekarni tiče. Ta sistem ima pluse in minuse. Namenjen je bil za stabilne kronične bolnike, a v enoletnem obdobju, kolikor ta recept traja, pacient ni bil izpuščen iz nadzora, zato so bile uvedene referenčne ambulate. Tudi v lekarnah smo pazili: če smo iz razgovora s pacientom opazili kakršno koli posebnost, smo to prenesli zdravniku. E-recept pa je prinesel to, da se pacientu ni več treba stalno vračati v isto lekarno, kjer je pustil papirni recept, saj so zdaj podatki v centralnem registru. A v okolju, kot je Gorenja vas, so ljudje večinoma vezani na lokalno lekarno.

Če povzameva, pravite, da lekarna vsaj v letošnjem letu ostaja v prvem nadstropju zdravstvenega doma, v prihodnje, kmalu, pa naj bi se selila v pritličje.

Tako je, delamo na tem, da čim prej najdemo rešitev. Zaenkrat je lekarna tam, kjer je bila – naj ljudje ne obupavajo –, in ostaja. Bi pa apelirala na prebivalce, naj koristijo dejavnost, ki jo imajo v lokalnem okolju (ne da zdravila dvigujejo v drugih lekarnah, op. a.). Zdaj nimamo posebnih težav z vzdrževanjem lekarne, ki je mejna, če govorimo o rentabilnosti. Dolgoročno gledano pa naj se občani tega zavedajo in naj usluge koristijo, saj je tako več možnosti, da bo tudi dolgoročno ostala. Apelim torej na lokalno zavest. Od ljudi je odvisno, ali bo dolgoročno lekarna v Gorenji vasi obstala.

Milka Bizovičar

Vse na enem mestu

Jelovica okna v celoti preseljena v Gorenjo vas

Z obnovo upravne stavbe so v Gorenji vasi ustvarili pogoje, da so se maja družbi Jelovica okna lahko pridružili tudi sodelavci iz oddelkov veleprodaje, projektne prodaje na objektih in izvoza, ki so imeli do zdaj svoje prostore v Šenčurju.

Direktor družbe Jelovica okna Matevž Kodela je zadovoljen, da so uspešno zaključili projekt koncentracije družbe v Gorenjo vas, saj je po njegovih besedah razdrobljenost na različnih lokacijah v sodobnem poslovnem okolju negativno vplivala na poslovni proces in rezultate. »Zato smo začeli s koncentracijo proizvodnje na lokacije tovarne v Gorenji vasi, nadaljevali s skladišči materiala in končnih izdelkov, z vso logistiko, ki je bila še v Škofji Loki. Združevanje smo nadaljevali s selitvijo montaže, servisa, tehničnih služb in vodstva. Hkrati je potekal proces prestrukturiranja in racionalizacije. Izboljšali smo organizacijo dela, skrajšali tok informacij. Postali smo fleksibilna vitka družba, kjer lahko hitro in kompetentno sprejemamo poslovne odločitve, kar je pogoj za uspešno poslovanje v današnjih tržnih razmerah in poslovnem okolju,« je pojasnil direktor Kodela.

Jelovica v Gorenji vasi danes zaposluje 98 ljudi. Kodela je pojasnil, da sama selitev sodelavcev prodaje v Gorenjo vas na število zaposlenih v družbi ni vplivala: »Na število sodelavcev in strukturo pri zaposlovanju bo vplivala planirana modernizacija strojne obdelave, stalen pa je vpliv uspešnosti prodajalcev

in obseg pridobljenega dela. Trenutno tako zaradi večjega obsega naročil iščemo nove sodelavce za področji montaže in proizvodnje.«

Jelovica okna sicer svoje izdelke prodaja na več kot 25 svetovnih trgih. Proizvodnja poteka izključno v Gorenji vasi, prodajno-storitveni centri Jelovice pa so po vsej Sloveniji. Konec aprila so v ljubljanskem BTC-ju v Hali 3 odprli nov salon. Znanje in kakovost storitve montaže potrjuje znak kakovosti v graditeljstvu, ki ga je podelil ZRMK v Ljubljani.

Jelovica velik del prodaje ustvari na slovenskem trgu. Na obseg in dinamiko prodaje precej vpliva razpoložljivost subvencij, ki jih dodeljuje Eko sklad, ki tudi v letu 2016 nadaljuje z dodeljevanjem nepovratnih finančnih spodbud. Ker pa letos tako rekoč ni razpisov za energetske sanacije javnih objektov in novogradnje, povečujejo delež v izvozu. Največ oken po besedah Kodele izvozijo v Nemčijo, Avstrijo, Bolgarijo in Italijo, pri čemer v Italiji in Avstriji nudijo tudi strokovno montažo. Jelovica je prav tako prisotna na tržiščih Moldavije, Romunije, Beneluksa, Izraela in Armenije, kjer so skupaj z lokalnimi predstavniki uspešno uveljavili blagovno znamko Jelovica.

Tina Dolenc

Prve ambulate v novih prostorih že junija

V začetku junija je v novem prizidku zdravstvenega doma v Gorenji vasi potekal tehnični pregled. Po besedah vodje investicije, zdravnika družinske medicine Janeza Koprivca, ni bilo bistvenih vsebinskih pripomb, tiste, ki so bile, pa so odpravili v nekaj dneh. »Po tem bo verjetno v kratkem izdano uporabno dovoljenje in pričnemo s selitvami. Računam, da bodo prve ambulate v novih prostorih zaživele že v juniju. Veseli smo, da je delo končano. Ko se odpočijemo, bomo verjetno veseli, da lahko delamo v novih prostorih,« je povedal Koprivec. Ob enem se je vsem zahvalil: »Hvala soinvestorjem za sodelovanje, ker se do tega trenutka nismo skregali, vsem načrtovalcem,

izvajalcem, predstavnikom lokalne skupnosti in tistim, ki se jih ni videlo in ne slišalo in so nosili del naših bremen.«

T. D.

V Todražu prvi v nekdanji Jugoslaviji izmerili »darilo« iz Ukrajine

Tri desetletja so minila od jedrske nesreče v jedrski elektrarni v Černobilu, ki je ves svet opomnila na razsežnost možnih posledic ob takem dogodku. Radioaktivnost so oblaki in dež v dveh dneh zanesli tudi do Poljanske doline. Posledice so z občutljivimi meritvami merljive še danes tako v zemlji, krmi, mleku iz višjih predelov, nekaterih gobah, zato se velja takratnih dogodkov spomniti še enkrat.

V sredo, 30. aprila 1986, se je na začetku jutranje delovne izmene v Todražu hitro razširila novica, da so bile na radiometričnih vratih RV-3 na platuju P-11 ponoči od 22. ure naprej izmerjene vrednosti hitrosti doze sevanja gama, ki so nekajkrat presegle običajne izmerjene vrednosti. Najprej sem pomislil, da je vzrok povečanemu sevanju uranova ruda, ki je s kamiona padla na tla na območju radiometričnih vrat, ali pa so kosi bogate rude padli v tehtnico samo. Sodelavec iz službe za varstvo pred sevanji me je opozoril, da je teh izpisov za en meter, da je zagotovo v popoldanski ali/in nočni izmeni vrednost hitrosti doze občutno naraščala. Čudno pri vsem tem je bilo dejstvo, da so podobno povišanje hitrosti doze izmerila tudi rezervna radiometrična vrata RV-2, ki so bila postavljena nekaj deset metrov stran na vhodu v podkop P-11. Radiometrična vrata RV-3 so delovala avtomatsko, služila so meritvam količine urana, ki je bil pripeljan z izkopskino iz jame ali z nekdanjih rudniških odlagališč jamske izkopsnine. Za kontrolo delovanja pa je računalniška enota dodatno zapisovala izmerjene vrednosti hitrosti doze ozadja na območju radiometričnih vrat vsako polno uro oz. v primeru, če se je izmerjena vrednost povečala za pet odstotkov glede na predhodno vrednost.

Izmerjene vrednosti niso bile posledica tehnične okvare

Cveto Kajin, ki je bil zadolžen za nadzor delovanja radiometričnih vrat in je tudi ugotovil navedene razmere, je zagotovil, da izmerjene vrednosti ne morejo biti posledica tehničnih težav na obeh vratih hkrati. Jure Bernik, vodja oddelka za geofiziko, je na osnovi zbranih podatkov meritev in jutranjih radijskih vesti, da so na Švedskem že izmerili radioaktivnost, ki je prispela po zračni poti iz Černobila, sklepal, da je oblak s finimi radioaktivnimi delci iz Černobila prispel tudi do Todraža. Močan dež, ki je padal ponoči, je spral del te radioaktivnosti na tla, radiometrična vrata so to izmerila, potrdilo pa je dobil tudi v rezultatih meritev hitrosti doze z ročnimi merilniki. Direktor Dušan Pensa je sporočil v Ljubljano, da je černobilska radioaktivnost po 22. uri z dežjem kontaminirala območje Todraža. V Ljubljani so delo pričenjali dve, tri ure kasneje kot v Todražu, zato je potrditev o pravilnosti našega sklepanja prišla nazaj v Todraž z zamikom. RUŽV je bil glede na svojo tehnično opremljenost in dejstvo, da nas je kontaminirani oblak vključno s padavinami s severovzhoda dosegel prej kot območje

nuklearne elektrarne Krško, prvi v takratni Jugoslaviji, ki je z meritvami ugotovil prihod neprijetnega darila iz Ukrajine.

Radioaktivnost je iz Črnobila prišla v dveh dneh

Nesreča v enem izmed štirih blokov nuklearne elektrarne v Černobilu se je zgodila v soboto, 26. aprila 1986, ob pol dveh ponoči. Radioaktivnost, ki je prispela v Todraž, je po izračunih meteorologov iz gorečega reaktorja ušla v ozračje dan po nesreči, torej je za pot potrebovala samo dva dneva. Izmerjeno povišanje hitrosti doze ozadja na območju radiometričnih vrat je bilo petkratno, najvišje v sredo, 30. aprila, opoldan, potem pa so se začele izmerjene vrednosti zmanjševati. Čez slab teden nas je radioaktivni oblak obiskal še enkrat, vendar so padavine na Todraž spustile manjšo količino radioaktivnosti, ki pa so jo radiometrična vrata vseeno zabeležila. Konec maja, mesec dni po nesreči, je bila vrednost, izmerjena na radiometričnih vratih, samo še eno tretjino višja kot pred nesrečo.

Usled radioaktivnosti na strehah ter asfaltnih in betonskih površinah je dež delno spral v tekoče vode in v podtalnico, na drugih površinah, kot so npr. travniki, polja, gozdovi, pa je radioaktivni used ostal. Po jedrski nesreči so bile v letu 1986 opravljene meritve prisotnosti radionuklida cezija Cs-137 na območju Slovenije. Najvišje vrednosti so bile izmerjene na območju Julijskih Alp in Karavank, kjer je bilo največ radioaktivnih padavin, najmanj pa na območju Prekmurja, vzhodnega dela Štajerske, Bele krajine in Obale, ki so jih radioaktivne padavine verjetno obšle ali pa so bile minimalne. Izmerjene vrednosti na območju občine Gorenja vas - Poljane so bile nekako na sredini.

Odsvetovali so pitje kapnice

Kontaminirane padavine so radiološko onesnažile vso svežo prehrano za živali in človeka, ki je 29. aprila gledala iz zemlje na vrtovih in njivah. Za prebivalstvo je Republika Slovenija sprejela več preventivnih ukrepov in priporočil. Za določeno obdobje je bila odsvetovana uporaba vode iz kapnic za pitje in kuhanje, za napajanje živine; krmljenje živali s svežo travo, uživanje mleka krav mlekaric, ki so se pasle; lovci naj bi do nadaljnjega prekinili odstrel divjih živali. Predvsem otroci naj bi bili čim manj zunaj stavb, priporočeno pa je bilo tudi, naj se ne uživa solate z vrta, česenj, ne nabira gob itd. Spomnim se, kako smo

Slika radiometričnih vrat iz leta 1985

iskali rezervoarje s kapnico in jemali vzorce za analizo prisotnosti radionuklidov in merili radioaktivnost usedline v žlebovih, ki so dovajali deževnico v rezervoar.

Na sedanjo generacijo nesreča nima več vpliva

Kaj pa vpliv povišane radioaktivnosti na občane? Jod-131 se pri vnosu v telo kopiči v žlezi ščitnici, zato je bilo zelo pomembno takoj maksimalno omejiti njegov vnos v telo, sploh pa pri otrocih (npr. mleko). Razpolovna doba joda je osem dni, v slabih treh mesecih ga zaradi radioaktivnega razpada ni bilo več. Od drugih prisotnih radionuklidov sta bila najpomembnejša radioaktivna izotopa cezij-134 in cezij-137, katerih razpolovna časa sta dve leti oziroma 30 let, ki se kopičita v mišičnem tkivu človeka in enakomerno po vsem telesu. Vsebnost usedlih radionuklidov se na površini tal sčasoma zaradi razporejanja s površine po globini zmanjšuje. Strokovnjaki trdijo, da že kar nekaj let černobilska radioaktivna onesnaženost Slovenije nima praktično nobenega zdravstvenega vpliva na zdaj živeče generacije.

Pa še to. V letih 2006 in 2007 je Institut ERICO Velenje v okviru raziskovalne naloge ugotovil, da je v jesenskih gobanih, nabranih v okolici zavetišča Jelenci, več Cs-137 kot pa v jesenskih gobanih, nabranih v okolici Todraža. Enaka ugotovitev velja za meso smjadi, uplenjene jeseni na območju Blegoša in Todraža. Smjad se hrani z določenimi vrstami gob. Pri borovnicah z obeh lokacij omenjene razlike ni bilo. Na Blegošu je žal v noči z 29. na 30. april 1986 padlo več s Cs-137 onesnaženih padavin kot v Todražu.

Obširno je dogajanje v zvezi s Černobilom v Loških razgledih obeležil nekdanji sodelavec v RUŽV Pavle A. Florjančič.

Jože Rojc

Spremembe pri rezervacijah v vrtcih razburile starše

Starši otrok, ki so vključeni v vrtčevsko varstvo, vsako leto pred začetkom poletnih počitnic prejmejo vprašalnik o prisotnosti otrok v vrtcu v času poletnih počitnic. Letos sta starše razburili dve novosti, najbolj pa ta, da lahko znižano plačilo za rezervacijo izkoristijo samo za najstarejšega otroka, za njegove sorojence pa ne.

Prejšnja leta je veljalo, da lahko starši izkoristijo v strnjem nizu od 30 do 60 dni rezervacije, kar pomeni, da otrok v tem času vrtca ne obiskuje, starši pa plačajo 50 odstotkov cene, ki jim je sicer določena z odločbo o plačilu vrtca. Z letošnjimi spremembami pravilnika se je odstotek cene, ki ga plačajo starši v otrokovi odsotnosti, dvignil na 60, še bolj pa je presenetilo dejstvo, da za drugega otroka plačajo polno ceno, ki jim je sicer določena z odločbo o plačilu vrtca.

Za pojasnila smo se zato obrnili na Občino Gorenja vas - Poljane, kjer odgovarjajo, da se je v novem sklepu spremenil delež le pri rezervacijah zaradi počitniške odsotnosti s 50 na 60 odstotkov. Za čas koriščenja izredne rezervacije zaradi poškodbe ali dolgotrajne bolezni na strani otroka pa starši še vedno plačajo 50 odstotkov zneska, ki jim je določen z odločbo o plačilu. Dodali so, da občine same sprejemajo

oz. določajo posebnosti in subvencije, zneski pa so po občinah različni. Glede pojasnila o delnem plačilu rezervacije le za starejšega otroka pa so zapisali: »Starši, ki imajo v vrtec hkrati vključenega več kot enega otroka, imajo za drugega in naslednje otroke sofinancirano oz. financirano plačilo iz državnega proračuna. Namen novega sklepa je bil, da se natančneje določijo pravila za rezervacijo in izredno rezervacijo.«

Čez poletje v vrtcu le tretjina otrok

Koliko starši koristijo rezervacije v vrtcih v poletnem času, smo vprašali tudi v oba vrtca v občini. Pomočnica ravnateljice OŠ Ivana Tavčarja za Vrtec Zala Petra Homec je povedala, da se starši večinoma odločajo za enomesečno počitniško rezervacijo. S tem tudi svojim otrokom omogočijo počitek od vsako-

dnevnega vrveža, ki ga prav tako potrebujejo kot mi odrasli, saj je vrtec neke vrste otrokova »služba«. »V povprečju se med poletnimi počitnicami 97 staršev odloči za počitniško rezervacijo, 60 staršev pa otroke izpiše iz vrtca, ker gredo septembra v šolo. Podatki kažejo, da se število otrok v vrtcu z vključenimi enotami na podlagi rezervacij in izpisov zmanjša za več kot polovico. Ob vsakoletni analizi v začetku septembra o počitniški prisotnosti otrok v vrtcu pa dejansko stanje pokaže, da je v vrtcu prisotnih tretjina vseh vpisanih otrok,« je pojasnila Homčeva in dodala, da bo letošnja slika verjetno podobna.

Tudi v poljanskem vrtcu beležijo podobno stanje. Po besedah Špele Režen, pomočnice ravnateljice OŠ Poljane za Vrtec Agata, so lani starši med poletnimi počitnicami koristili rezervacijo za skoraj polovico otrok, to je 86, nekaj je bilo še izpisov zaradi jesenskega odhoda v šolo. Letos beležijo 40 rezervacij, a bo doma dejansko ostalo več otrok, ne bo pa ta številka dosegla lanskoletne.

Tina Dolenc

Zaključek košarkarske sezone

Na 2. Košarkarskem festivalu igralo več kot 150 otrok

Košarkarski klub Gorenja vas je prvo soboto v juniju z 2. Košarkarskim festivalom zaključil sezono 2015/16. Medtem ko so člani že v aprilu uspešno končali svojo krstno sezono v 3. slovenski ligi, je bil maj v znamenju rekreativne Trim lige. Letošnji novi prvaki so postali igralci Gostilne na Vidmu, ki so v konkurenci petih domačih ekip po zmagi v finalnem boju z Veterani Taverna na koncu slavili.

Skupinska fotografija košarkarjev na festivalu

Igralci mlajših kategorij pa so sezono zaključili s Košarkarskim festivalom. 4. junija so se na igriščih pred OŠ Ivana Tavčarja zbrali vsi otroci, ki obiskujejo šolo košarke na lokalnih osnovnih šolah. Sodelovali so prvošolčki, ki so svoje spretnosti prikazali skozi elementarne igre, ter igralci in igralkice v kategorijah U-9, U-10, U-12, U-15 in U-17. V vsaki od kategorij so poleg domačih ekip

nastopali tudi klubi iz Idrije, Cerknega ter Jesenic, ki so se udeležili košarkarskega festivala s po dvema ekipama. Skupaj je tako na štirih različnih igriščih košarko igralo več kot 150 otrok!

Kljub temu da rezultati tekem na festivalu niso bili v ospredju, so naše ekipe dosegle lepo število zmag. V kategoriji U-9 so bili najuspešnejši igralci ekipe KK Gorenja vas

modri, za katere so nastopali učenci in učenke OŠ Poljane. V kategoriji U-10 so prvo mesto osvojili košarkarji Idrije, Gorenjevaščani so bili tretji, pri U-12 so bili od naših uspešnejši Jeseničani, v kategoriji U-15 in U-17 pa so igralci KK Gorenja vas premagali Cerkno. Na prireditvi so za uspešno odigrano sezono v kategorijah U-9 in U-11 igralci in igralkice prejeli priznanja, ki jih je podelil župan Občine Gorenja vas - Poljane Milan Čadež, prav vsi udeleženci pa so bili nagrajeni s sladoledom.

Zaključek festivala je minil v sproščenem vzdušju, ko so se v košarkarski tekmi pomerili še starši otrok. Tokrat so se razdelili v dve ekipi, in sicer na OŠ Poljane ter OŠ Ivana Tavčarja. Tekma je bila zelo napeta, vendar jo je na žalost navijačev prekinila nevihta, tako da sta se ekipi staršev razšli s prijateljskim rimem.

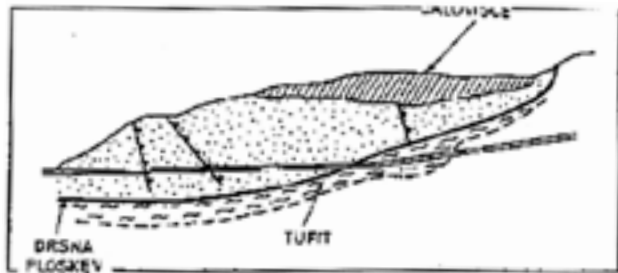
Košarkarski festival je s svojo množičnostjo dosegel novo razsežnost. Načrt kluba je, da postane tradicionalno srečanje številnih ekip ob zaključku sezone. V prihodnosti bomo poskušali privabiti tudi ekipe iz tujine, s katerimi bi radi navezali tesnejše sodelovanje v obliki izmenjav s tujimi klubi.

Sicer pa se košarkarska dejavnost s koncem šolskega leta še ne zaključuje. Ob začetku počitnic se bo namreč 40 otrok odpravilo na prvi poletni košarkarski tabor, ki ga v bližini Novigrada na Hrvaškem organizira naš klub. Med 29. junijem in 3. julijem bodo tako otroci tudi poletne počitnice preživljali z žogo v roki.

Jaka Trček

Dokončno zaprtje konec prihodnjega leta?

Že v prejšnji številki ste lahko brali o delovanju rudnika v naši občini. V tokratni boste izvedeli več o zapiralnih delih na odlagališču hidrometalurške jalovine Boršt ter o tem, kaj bi se z odlagališčem lahko zgodilo v primeru izrednih dogodkov: velikega deževja in potresa hkrati.

Shematski prerez plazu (vir: RŽV)

Odlagališče Boršt, ki je še v procesu zapiranja, obsega 4,2 hektarja površine, na njem pa sta poleg hidrometalurške jalovine odloženi tudi rudarska jalovina ter zemljina kot ostanek izdelave cest na območju rudnika, v skupni masi približno 720.000 ton. Prekrivka odlagališča, ki preprečuje vtok padavinske vode in izhajanje radona, je debela dva metra. Geološke značilnosti kamnin pod odlagališčem so v kombinaciji z dodatno obremenitvijo odložene jalovine in prekrivke povzročile nestabilnost odlagališča, ki presega dovoljeno mejo. V varnostnem poročilu je določen projektno predviden premik odlagališča do 1,5 centimetra na leto. V letih 1988 do 1990 so bili skupni premiki od 1,5 do 7 centimetrov, merjeno na šestih točkah plazu. Prvi velik premik velikosti 1,5 metra je nastopil po ekstremnem jesenskem deževju leta 1990. Okvirne izmere plazu so 450 metrov po dolžini, 250 metrov po širini ter 50 metrov po globini. Drsna ploskev debeline en meter je pod odlagališčem v matični podlagi kamnine, ki je sicer tektonsko prizadeta že po svoji naravni sestavi (slika 1). Zaradi premika plazu so aprila 1995 zgradili drenažni rov, kar je močno zmanjšalo premike plazu, ki so bili v naslednjih letih do 2008 do pol centimetra na leto. Obdobje ponovnega porasta premika plazu sovпада z gradbenimi deli končne ureditve odlagališča med letoma 2008 in 2011, ko so bili letni premiki od 3,4 do 15,8 centimetra. Premik plazu se spreminja predvsem v odvisnosti od količine padavin in trenutno znaša približno tri centimetre na leto s tendenco zmanjševanja.

Dve študiji nakazali mogoče scenarije ob izrednih dogodkih

Eden izmed pogojev za zaprtje odlagališča je zaustavitev plazenja do te mere, da bosta izključeni nevarnost za zdravje ali življenje ljudi in živali ter škoda na objektih zaradi plazu v primeru izrednega dogodka. V ta namen je Ministrstvo za okolje in prostor naročilo izdelavo dveh študij. Prva študija, ki jo je izvedel Geotrias, d. o. o., napoveduje splazitev hribine v primeru velikega potresa ob hkratnem obilnem deževju. V primeru omenjenega scenarija popolnega razpada odlagališča bi namreč zaradi razpok v hribini, ki bi jih povzročil potres, obilno

deževje tako razmočilo spodnje plasti, da bi lahko prišlo do likvifikacije tal ali jalovine, to je prehoda dinamično obremenjene, zasičene zemljine iz trdnega v tekoče stanje. V študiji sta bila predpostavljena največja potresa s povratno dobo toisoč let in pričakovanim pospeškom 0,26 g (g = zemeljski pospešek) ter 10.000 let

in 0,49 g. Obilne padavine so bile določene za stoletno povratno dobo 194 milimetrov na dan in za tisočletno povratno dobo 218 milimetrov na dan. Verjetnost, da bi se izredna dogodka zgodila ob istem času, je seveda majhna. Tako je v študiji navedena 30-odstotna verjetnost, da bo ob najbolj neugodnih predpostavkah v naslednjih tisoč letih prišlo do pojava likvifikacije, hkrati pa tudi 37-odstotna verjetnost, da do likvifikacije ne bo prišlo, temveč bo premik plazu manjši od 1,5 metra.

Večja kot pojav likvifikacije je verjetnost razpada odlagališča, pri čemer ostaja zemljina v trdnem stanju. Pri razpadu odlagališča zaradi pretrgane prekrivke padavinska voda iz samega telesa odlagališča odnaša jalovino v potok Todraščica. V primeru tisočletnih padavin bi neposredno z odlagališča odplovilo 89 m³ jalovine, dodatni material pa bi nanese tudi v bližnji potok na zahodni strani odlagališča. Skupaj bi bilo v Todraščico odpavljenih 2.832 m³ hidrometalurške jalovine. Todraščica se izliva v Brebovščico, ta pa se pri Gorenji vasi izliva v Poljansko Soro. Obilne padavine bi do Gorenje vasi v Todraščico in Brebovščico naplavile skupaj 18.011 m³ grušča. 14.557 m³ grušča bi se zadržalo kot nanos na poplavnem območju, preostali del pa bi se transportiral nizvodno po Poljanski Sori. Delež nanese kontaminirane jalovine je v primerjavi z gruščem ocenjen na 0,19. Vsebnost radioaktivnega 226Ra bi bila 1.640 Bq/kg nanosa. V primeru stoletnih padavin je sicer nanos naplavin količinsko manjši, vendar bi bila zaradi višjega deleža kontaminirane jalovine, ki znaša 0,34, vsebnost radioaktivnega 226Ra, v nanosu 2.930 Bq/kg.

V primeru razpada bi bila sanacija potrebna

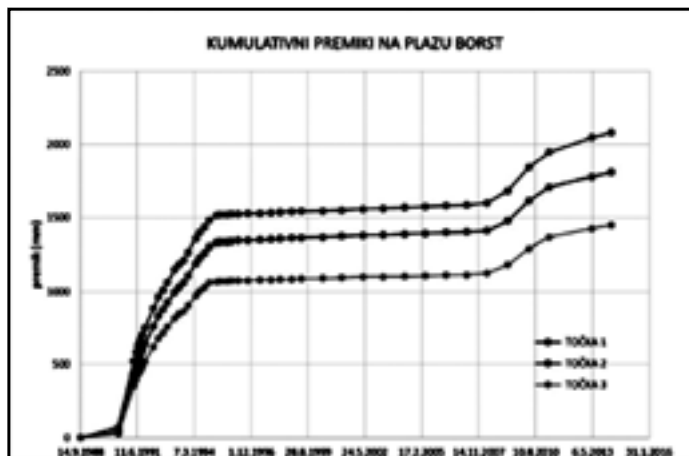
Druga študija, ki jo je izvedel INKO svetovanje, d. o. o., na

podlagi zaključkov prve študije, je ovrednotila vpliv sevanja na življenjsko okolje in izpostavljenoost sevanju prebivalstva ter delavcev pri sanaciji posledic popolnega razpada odlagališča. V študiji so bile analizirane vse prenosne poti virov radioaktivnosti: zunanje sevanje v bližini nanosov naplavin, inhalacija radona s potomci ter trdnih zračnih delcev z dolgoživimi radionuklidi ter zauživanje kontaminiranih vrtnin, sadežev, lokalno pridelanega mleka, jaje in ulovljenih rib. Rezultati izračunov za primer razpada odlagališča brez sanacije posledic raznosa (skrajni primer) kažejo, da bi bila učinkovita letna doza za posameznika iz doline Todraža v primeru padavin s stoletno povratno dobo 4,53 mSv/leto, kar je nad zakonsko omejitvijo 1 mSv/leto. Sanacija posledic razpada odlagališča bi bila zato v dolinah potokov Todraščica in Brebovščica potrebna. V primeru, ko bi prišlo zgolj do razpokanja odlagališča in posledično nanosov zaradi obilnih padavin učinkovite doze za prebivalca na tem območju, verjetno ne bi presegle niti 0,01 mSv/leto in sanacija ne bi bila potrebna. Učinkovita doza za delavce pri sanaciji posledic razpada odlagališča je 7,87 mSv/leto in je manjša od zakonsko določene mejne doze za izpostavljene delavce.

Občina od ministrstva prejela več kot pet milijonov evrov

Ministrstvo za okolje in prostor zagotavlja finančna sredstva za delovanje Rudnika Žirovski vrh, d. o. o., in za plačila nadomestil. Občina Gorenja vas - Poljane je v ta namen od 2004 do 2015 prejela 2,52 milijona evrov nadomestil za omejeno rabo prostora, 2,1 milijona evrov za komunalno opremljanje gospodarske cone Todraž z rekonstrukcijo obstoječega črpalnice in za širitev čistilne naprave ter stanovanjske objekte v vrednosti 1,05 milijona (prenos stanovanj z Rudnika na občino). Cilj ministrstva je ustrezno pripraviti odlagališče hidrometalurške jalovine Boršt za prenos na Agencijo za radioaktivne odpadke (dolgoročni nadzor in vzdrževanje) do konca leta 2017, s čimer bi bil Rudnik urana Žirovski vrh dokončno zaprt.

Ministrstvo za okolje in prostor

Premiki točk odlagališča hidrometalurške jalovine Boršt (vir: RŽV)

Neustreznih sedem od 42 vzorcev pitne vode

Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano – NLZOH Kranj je pripravil poročilo o ustreznosti pitne vode za leto 2015 na javnih vodovodih v občini Gorenja vas - Poljane.

Poročilo zajema vodovode Delnice–Zapreval, Fužine, Podvrh–Zapreval, Poljane, Stara Oselica–Slajka, Trebija–Gorenja vas–Todraž in Zarobar–Hlavče Njive–Brda. Na javnih vodovodih, ki jih upravlja Občina Gorenja vas - Poljane je vzpostavljen notranji nadzor po načelih HACCP sistema za vodovode, kar pomeni, da se opravljajo redni odvzemi vzorcev za laboratorijske analize in preiskave. Število vzorcev in obseg posameznih mikrobioloških preiskav in fizikalno-kemijskih analiz je določen v letnem planu odvzema vzorcev pitne vode za tekoče koledarsko leto. V primeru neskladnih vzorcev ali ugotovljenih morebitnih nepravilnosti na vodooskrbnih sistemih se takoj telefonsko ali prek elektronske pošte obvesti odgovorno osebo na občini.

Na štirih vodovodih vsi vzorci skladni s pravilnikom

V letu 2015 je bilo v okviru notranjega nadzora odvzetih in laboratorijsko preiskanih 49 vzorcev pitne vode iz vodnih virov in omrežij javnih vodovodov v občini. Od tega je bilo 42 vzorcev odvzetih za mikrobiološke preiskave in sedem za fizikalno-kemijske analize. Teh sedem je bilo vseh skladnih s pravilnikom o pitni vodi, medtem ko je bilo od 42 vzorcev sedem neskladnih s pravilnikom. Na štirih vodovodih (Delnice–Podpreval, Poljane, Stara Oselica–Slajka in Trebija–Gorenja vas–Todraž) so bili vsi odvzeti vzorci pitne vode za mikrobiološke

preiskave v letu 2015 skladni z zahtevami Pravilnika o pitni vodi.

Na treh vodovodih ugotovili neskladja

Na vodovodu Fužine sta bila od štirih odvzetih vzorcev dva neskladna s pravilnikom. Prvi je bil 17. julija odvzet na omrežju vodovoda, stanovanjski objekt Gladek, kjer so bile najdene bakterije *Escherichia coli* in koliformne bakterije. Tudi v vzorcu, odvzetem v vodohranu Fužine, so bile 29. oktobra najdene koliformne bakterije. 13. novembra je bil na omrežju vodovoda, stanovanjski objekt Gladek, ponovno odvzet vzorec za mikrobiološke preiskave, ki pa ni pokazal neskladij.

Na vodovodu Podvrh–Zapreval je bil izmed petih vzeti vzorec eden nesladen s pravilnikom. Ta je bil vzet 25. avgusta na omrežju vodovoda, stanovanjski objekt Verbič, kjer so bile najdene koliformne bakterije. 13. novembra so ponovili odvzem, mikrobiološke preiskave pa niso pokazale neskladij.

Na vodovodu Zarobar–Hlavče Njive–Brda je bilo odvzetih pet vzorcev pitne vode, med katerimi sta bila dva neskladna s pravilnikom. V vzorcu pitne vode, ki so ga vzeli 25. avgusta na omrežju vodovoda, stanovanjski objekt Oblak, so bile najdene koliformne bakterije. Na istem mestu so vzorec ponovno vzeli 9. septembra, ki je prav tako pokazal neskladje s pravilnikom. Mikrobiološke preiskave vzorca, vzete 12. oktobra na istem mestu, pa niso pokazale neskladij.

Zaradi možnih posledic je obvladovanje mikroorganizmov v pitni vodi na prvem mestu po pomenu za zdravje ljudi. Mikroorganizmi, katerih prisotnost običajno ugotavljamo v pitni vodi, nam pokažejo obseg in stopnjo morebitne fekalne ali druge onesnaženosti. V pitni vodi rutinsko določamo indikatorje fekalne onesnaženosti in indikatorske bakterije.

Zanesljivi indikatorji fekalne onesnaženosti

• *Escherichia coli* je bakterija, ki je vedno prisotna v človeškem in živalskem blatu v velikem številu ter posledično v odplakah in vodah, ki so onesnažene s fekalijami. Rezultat dokazuje, da je voda fekalno onesnažena.

• Enterokoki so bakterije, ki so prisotne v črevesju oz. blatu ljudi in živali. Upoštevamo jih kot zanesljive fekalne indikatorje. V vodi se ohranijo dlje časa kot druge bakterije, zato njihovo prisotnost ocenjujemo kot starejšo fekalno onesnaženje, ki kaže na pomanjkljivosti v procesu oskrbe s pitno vodo.

Indikatorske bakterije

• Koliformne bakterije zajemajo skupino bakterij, ki jih najdemo ne samo v blatu, ampak tudi v okolju. Prisotnost kaže na onesnaženje z večjimi količinami organskih in anorganskih snovi iz okolja.

• *Clostridium perfringens* sodi med sporogene bakterije. Običajno so prisotne v blatu, vendar v manjšem številu kot *Escherichia coli*. Njihov izvor je lahko tudi v okolju. Spore prežive v vodi dolgo časa in so odporne na dezinfekcijska sredstva.

• Povečano število mikroorganizmov pri 22±2°C in pri 36±2°C kaže na onesnaženje iz okolja oziroma površine, zastajanje vode, neustreznost priprave vode, poškodbe ali napake v omrežju.

VODOVOD	mikrobiološke preiskave										kemijske preiskave			
	redne			občasne			neskladni parameter				redne		občasne	
	S	N	Sk	S	N	Sk	Ec	En	Kb	Sk	S	N	S	N
DELNICE - PODPREVAL														
zajetje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
omrežje	3	0	3	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
FUŽINE														
zajetje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
omrežje	2	1	3	0	1	1	1	0	2	0	1	0	0	0
PODVRH - ZAPREVAL														
zajetje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
omrežje	3	1	4	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0
POLJANE														
zajetje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
omrežje	7	0	7	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
STARA OSELICA - SLAJKA														
zajetje	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
omrežje	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
TREBIJA - GORENJA VAS - TODRAŽ (Cl)														
zajetje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
omrežje	10	0	10	2	0	2	0	0	0	0	1	0	1	0
ZAROBAR - HLAVČE NJIVE - BRDA														
zajetje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
omrežje	3	2	5	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Vsi vzorci skupaj	31	4	35	6	1	7	1	0	5	0	6	0	1	0

Legenda:

S ... skladen vzorec
N ... nesladen vzorec

Sk ... skupaj

Ec ... *Escherichia coli*
En ... *Enterococcus species*

KB ... koliformne bakterije
Sk ... število kolonij pri 36±2°C

Z državnim monitoringom preiskanih 32 vzorcev

Pri državnem monitoringu pitne vode je bilo v letu 2015 iz javnih vodovodov v občini odvzetih ter mikrobiološko in kemijsko preiskanih 32 vzorcev pitne vode. Od teh sta bila dva neskladna s pravilnikom. V vzorcu pitne vode, odvzetem 12. avgusta iz omrežja vodovoda Zarobar–Hlavče Njive–Brda, stanovanjski objekt Šubič, so bile najdene bakterije *Escherichia coli* in koliformne bakterije. 12. oktobra je bil ponovno vzet vzorec na omrežju vodovoda, stanovanjski objekt Oblak, ki pa je bil skladen s pravilnikom. Tudi v vzorcu vode, odvzetem 22. septembra iz omrežja vodovoda Poljane, osnovna šola Poljane, so bile najdene bakterije *Escherichia coli* in koliformne bakterije. Še isti dan sta bila na omrežju vodovoda, osnovna šola Poljane, pred priključkom in na hišnem vodovodnem omrežju ponovno odvzeta dva vzorca pitne vode za mikrobiološke preiskave, ki pa sta bila v skladu s pravilnikom.

Povzeto po poročilu NLZOH Kranj

Ustvarjalci iz Lučin razstavljali tudi v Šubičevi hiši

Mladi ustvarjalci (z leve): Maja Čadež, Kristina Martinčič, Jernej Filipič, Nuša Jurjevič, Tatjana Cankar, Mohor Jurjevič

Šest mladih, vsi povezani z Lučinami, vsak izmed njih s svojo zgodbo in osebno likovno izpovedjo. Za seboj imajo že lepo število razstav, kljub temu pa je razstava v Šubičevi hiši, ki jo je bilo lahko videti med 12. majem in 2. junijem, prva v taki zasedbi in pod okriljem Kulturno-umetniškega društva Zala.

Lučine so bile v preteklosti kraj, kjer je ustvarjalo kar nekaj rokodelcev, in pohvalijo se lahko tudi z znanima umetnikoma. Mogoče se je njihova ustvarjalna žilica prenesla dalje, saj pravijo, da so Lučinčani vsi med seboj 'požlahtani', če ne v prvem, pa v drugem ali v tretjem kolenu. Iz Lučin izhaja slikar Matija Bradeško (poznani kot Bradaška), ki je bil tesno povezan tudi s Šubičevo hišo, saj ga je v uk vzel podobar Štefan Šubic in je z Jurijem in Janezom Šubicem skupaj mešal barve in ustvarjal svoje prve stvaritve. Z Lučinami je povezana tudi slikarka Amalija Oblak, ena prvih slovenskih slikark. Njen oče Janez Oblak, znan ljubljanski odvetnik, je bil doma iz Selevca in Amalija je s svojim možem, nemškim pesnikom Franzem Hermannom pl. Hermannstahlom imela v Lučinah angleško vilo, ki pa jo je zob časa na žalost že izbrisal. Svoje mesto ji je namenila dr. Lidija Kavčič v nedavno objavljeni knjigi Vzoredni svetovi, ki govori o tridesetih prezrtih likovnih ustvarjalkah, ki so delovale na Kranjskem v prvi polovici 19. stoletja.

Mogoče imajo Lučine tisti mir, ki je za ustvarjanje potreben. Opazil ga je tudi Ivan Tavčar: »V tistih dobah je bilo torej. Kako se je od takrat spremenila naša Zala! Kjer gledaš zdaj gole bregove, ondi je raslo tiste dni visoko hrastovje in črni gozd se je razprostiral tja do Žirov in na drugo stran do ponižnih Lučin, ki tiče še danes kakor beli cvet sredi zelenih senožeti ...« (V Zali)

Ustvarjajo v različnih tehnikah

Ustvarjalci KUD Zala: Nuša, Tatjana, Kristina, Jernej, Mohor in Maja ustvarjajo v različnih tehnikah: od ilustracije, grafike, fotografije, oblikovanja lesenih izdelkov, rezbarjenja do risanja.

Nuša Jurjevič je ilustratorica – diplomirana oblikovalka vizualnih komunikacij. Trenutno nadaljuje magistrski študij na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje, izobražuje

pa se tudi na pedagoški fakulteti. Med drugimi je ilustrirala slikanice in različne tiskovine, oblikovala znak za Podružnično šolo Lučine, imela likovne razstave in sodelovala pri vizualnih projektih. Izdeluje grafike in ilustracije, ki jih lahko najdemo v že kar nekaj izdanih knjigah. »Predstavljajo pobeg iz hitre sedanjosti in odkrivajo domišljijo, ki se večna, kipeča in polna skriva v vsakem človeškem bitju,« pravi vedno zaposlena Nuša in hiti k svojim študijskim projektom.

Kristina Martinčič je diplomirana oblikovalka tekstilij in oblačil ter inženirka lesarstva. Ustvarja pod znamko Kristina M Designs, kjer se še vedno razvijajo tudi lesene damske torbice, za katere je leta 2012 od Zveze lesarjev Slovenije prejela priznanje Zeleni inovator. Njeni leseni izdelki, metuljčki, lesene kravate, beležke in lesene voščilnice, so izdelani iz premišljeno izbranega lesa pa tudi iz lesa z napakami ali iz mizarjevih ostankov, saj, kot pravi Kristina: »V vsakem kosu se najde določena identiteta, ki sporoča svojo obliko. Le-ta je skrbno, z ljubeznijo izoblikovana v čudovit, kakovosten izdelek, ki s svojim unikatnim videzom in uporabno eleganco povsod vzbudi pozornost.«

Tatjana Cankar je fotografinja, ki so jo vedno zanimali različni pogledi in področja fotografije ter odkrivanje novih smernic. Trenutno zaključuje diplomsko delo, med drugimi pa je razstavljala v Cankarjevem domu, galeriji Photon in Kinu Šiška ter sodelovala na projektu Razvoj inovativnih produktov z vključevanjem naravne in kulturne dediščine Slovenije za tujce. »Rada iščem neobičajno in nove izraze v fotografiji,« pove Tatjana, ki sicer izdeluje tudi poročne in klasične fotografije, pri KUD Zala pa je vodja fotografske skupine.

Jernej Filipič je študent višje šole za strojništvo in ustvarjalec lesenih izdelkov. Pravi, da se nikoli ne naveliča gledati lesa in njegovih edinstvenih vzorcev. Ker rad tudi kuha,

je oboje združil v uporabljenih izdelkih, povezanih s pripravo in serviranjem hrane. Narejeni so iz različnih vrst lesa, največ iz orehovine, ki zaradi atraktivnega videza in drugih lastnosti sodi med najdragocenejše lesove. Vsi izdelki so skrbno naoljeni z lanenim, oljčnim ali karitejevim oljem. So seveda unikatni in narejeni s srcem, in kot pravi sam: »Leseni izdelki lahko v vsakomur vzbudijo hvaležnost materi Zemlji, ki nam podarja ta čudoviti material.«

Mohor Jurjevič v letošnjem letu končuje Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo Ljubljana, smer grafični tehnik. Poleg računalniške grafike rad ustvarja z barvami, pretežno z akrili, zanima pa ga tudi preizkušanje neobičajnih tehnik. Blizu mu je abstrakcija, saj pravi, da je pri slikanju spontan, njegov pristop je prvinski in ne ustvarja po ustaljenih matematičnih načelih slikanja. »Grafika pa za razliko od slikanja potrebuje ustvarjanje z osnovnimi likovnimi elementi, kot sta ploskev in črta, ki jih uporabljam pri oblikovanju.« Eden njegovih zadnjih projektov je oblikovanje igralnih kart.

Maja Čadež je po poklicu arhitektka, vendar risanje predstavlja velik del njenega življenja, saj skozi barve najde način izražanja sebe. Deluje pod znamko Malunaja, izdeluje unikatno poslikan nakit, tudi mini srčke in kajtke, ki ga večinoma prodaja v Grčiji. Slika izpovedne slike, saj meni, da umetniki ustvarjajo z razlogom in ker je to del njihove osebnosti. »Vedno bi morali slediti svojemu srcu. Če tega ne narediš, izgubiš smisel. Sploh v današnjih časih, ko vse drugo izgublja na pomenu, je osebna izpoved najpomembnejši povezovalni element, ki omogoča svobodo posameznika in dovoljuje sporočilnost.«

Ustvarjalci sicer delujejo večinoma samostojno, saj društvenih prostorov nimajo. Maja Čadež, predsednica KUD Zala, opozarja tudi na pomanjkanje priložnosti za ustvarjalce v občini: »Razpisov za likovne ustvarjalce v občini praktično ni, večinoma se pojavljajo ena in ista imena. Želimo si večjega sodelovanja na umetniškem področju in priložnosti za vse, saj imamo v občini veliko kakovostnih umetnikov, ki pa na žalost v svojih krajih ne pridejo do izraza in iščejo svojo pot drugod.«

Anka Tušek

Vključitev novih izdelkov v blagovni znamki Dedek Jaka in Babica Jerca

Razvojna agencija Sora je objavila javno povabilo za vključitev novih izdelkov in novih ponudnikov v blagovni znamki Dedek Jaka in Babica Jerca – Naravni izdelki iz škofjeloških hribov, ki bo odprto do konca junija 2016.

Z vključitvijo v blagovni znamki si ponudniki ne zagotovijo le boljše razpoznavnosti svojih izdelkov in dodatno promocijo, temveč tudi pomoč pri trženju, uporabo logotipa, skupne embalaže in svetovalno podporo, hkrati pa tudi možnost prodaje v domačih ktičkih Loške zadruge. Potrošniki v omenjenih blagovnih znamkah prepoznavajo lokalne izdelke višje in kontrolirane kakovosti, po katerih povpraševanje stalno narašča, saj je ozaveščenost ljudi o pomenu lokalne ponudbe hrane in samooskrbe vedno večja in vedno bolj pomembna.

Pogoji za vključitev so poleg izdelave na škofjeloškem območju tudi uporaba osnovnih

surovin, ki izhajajo iz tega območja in so pridelane na tradicionalen način, proizvajalci pa morajo biti za opravljanje predelovalne dejavnosti ustrezno registrirani (izpolnjeni sanitarno – zdravstveni, veterinarski in drugi predpisi, potrebni za trženje izdelkov). Kakovost izdelkov je ena izmed ključnih pogojev za vključitev v znamki, zato so bila v preteklih mesecih organizirana tudi senzorična ocenjevanja izdelkov znotraj Dobrot slovenskih kmetij na Ptuj (v organizaciji kmetijske svetovalne službe), v Biotehniškem centru v Naklem in na Biotehniški fakulteti. Izdelki, ki bi jih želeli vključiti v znamki, morajo na teh ocenjevanjih doseči najmanj bronasto priznanje.

Razvojna agencija Sora vabi vse proizvajalce na Škofjeloškem, ki bi želeli svoje kakovostne prehranske izdelke (pekovski, sadni, mlečni, mesni, zelenjavni izdelki, med ...), zeliščne izdelke ter izdelke domače in umetnostne obrti, izdelane na tradicionalen način in iz surovin lokalnega okolja, predstaviti in tržiti kot lokalno posebnost visoke kakovosti, da se vključijo v znamki Dedek Jaka in Babica Jerca. Javno povabilo z vlogama je objavljeno na spletni strani Razvojne agencije Sora (www.ra-sora.si), vlogo pa je možno prevzeti tudi osebno na Razvojni agenciji Sora, Poljanska cesta 2, Škofja Loka. Dodatne informacije o vključitvi v blagovni znamki lahko dobite na Razvojni agenciji Sora, na tel. št. 04/ 50 60 225 ali e-pošti kristina.miklavcic@ra-sora.si.

Kristina Miklavčič

Folklorna skupina Zala

Prepričljivi na območnem in regijskem srečanju

Na aprilskem območnem srečanju, ki ga je pripravil Javni sklad za kulturne dejavnosti (JSKD) Škofja Loka v Poljanah, se je predstavilo šest otroških in odrasli folklorne skupine Sovodenj in Zala iz Žirovskega Vrha. Folklorna skupina (FS) Zala se je uvrstila na regijsko srečanje folklorne skupine.

Foto: arhiv TD Žirovski Vrh

Uvrstitvi na regijsko srečanje folklorne skupine so sledile priprave in popravki odrske postavitve »Popra ni!«, v kateri sta avtorja Marko Krajnik in Lucija Kavčič gorenjske plese prepleta z zanimivo zgodbo: Gospodar in gospodinja sta na večer povabila sosede in prijatelje, a nista povedala razloga. »Ima gospodar god? Morda pa gospodinja praznuje,«

je ugotavljala vesela družina, ki je z vedrim petjem prišla pred hišo. Izkazalo se je, da so klali prašiča in jim je zmanjkalo mletega popra. Za naše kraje znana šaljiva igra 'popra uhat' je nato vse dodobra nasmejala in dala povod za ples – riti se morajo posušiti! Med plesom se pripeti še marsikaj zanimivega, na koncu pa gospodinja v zahvalo za pomoč prinese

Folklorna skupina Zala deluje od leta 2009. Združuje devet zakonskih oz. plesnih parov, dva izmed njih sta se nam pridružila šele minulo jesen. Poleg plesa jim ogromno pomeni tudi druženje. Vsako leto pripravijo novo odrsko postavitev, ki jo predstavijo na različnih odrih. Odkar imajo nove kostume, pridobljene s projektom Bogastvo babičine skrinje, se še raje zavrtijo. Ponosni so na to, da so avtorici kostumov Andreji Stržinar lahko pomagali pri ročnem šivanju, vezenju, klekljanju in drugih ročnih delih, ki so lepo vidna v detajlih kostumov.

klobase. Pri vsem ni šlo za poper, temveč za prijetno druženje, ki ga v preteklosti zagotovo ni manjkalo.

Regijsko srečanje je letos potekalo na Bledu, kjer se je predstavilo osem izbranih skupin iz različnih krajev na Gorenjskem: Bohinj, Naklo, Trzin, Žirovski Vrh, Mengeš in Kranj. Skupine so se poleg nastopa veselile tudi druženja in navezovanja stikov. Za to so nehoti poskrbeli tudi v bohinjski skupini, ko je eden izmed plesalcev doma pozabil podkolenske hlače – irharce. K sreči ima podobno kostumsko podobo tudi FS Zala, ki je hlače za nastop seveda posodila. FS Zala je svoj nastop lepo izvedla, komisija je vse skupine pohvalila, hkrati pa jim dala koristne napotke za prihodnje delo.

Rezultatov o razvrstitvi na državno srečanje še ni, zagotovo pa je naš cilj, da se enkrat prebijemo tudi tako daleč. Volje je dovolj, znanje pridobivamo, treba bo le še plesati, plesati in še enkrat plesati, da bomo še dolgo ostali poskočni.

Lucija Kavčič

Metka Zorc o spominih na Tavčarjeve in Visoko

Nedolgo nazaj je bila Metka Zorc večini občanov Občine Gorenja vas - Poljane poznana le kot priznana kardiologinja, le malo pa jih je vedelo za njeno povezanost z Visokim in rodbino Tavčar. To smo spoznali ob nedavnem blagoslovu obnovljene Tavčarjeve grobnice in kapelice ob njej, ki sta jo financirali skupaj s sestro Rudo Pleskovič Zorc. Zato smo jo prosili, naj z nami deli svoje spomine na prastrica prof. dr. Igorja Tavčarja, na Visoko in predvsem, kaj si želi za ta dvorec, saj je ob blagoslovu kapelice dejala, da s tem še ni konec lepih zgodb na Visokem. Njen zapis objavljamo v celoti.

Konec maja se je na Visokem zbrala množica priznanih zdravnikov. Na sliki prof. dr. Metka Zorc (levo) skupaj s sestro prof. dr. Rudo Pleskovič Zorc in enim največjih srčnih kirurgov na svetu prof. dr. Robertom Favalorom.

»Spomini na strica Igorja, kot smo ga imenovali z mojo sestro Rudo in kot smo ga imenovali v naši družini, so gotovo nekaj posebnega. Pravzaprav so bili vsi strici »Tavčar« na čelu z mojim očetom, ki je kot odvetnik nadaljeval družinsko tradicijo, izjemno posebni ljudje. Izžarevali so neverjetno energijo, bili so pokončni, pravični, a vedno pripravljeni pomagati vsem in vsakomur.

V družini smo gojili družinsko tradicijo ob posebnih skupnih večerih vsak dan. Družinske večerje so zahtevale obvezno udeležbo, brez-pogojno za nas otroke. Na teh večerjih so bili

pogosto prisotni strici Tavčarji: stric Igor s teto Ančo, odvetnik stric Ivo in nemalokrat stric Ante s teto Dalmo, ki sta bila nam otrokom še posebno blizu. Stric Ante, se je zdelo, da je edini v družini razumel mladino. Ravno zato ni naključje, da smo se zbirali mladi prav v njegovem domu, v domu, ki je bil kot muzej in kjer smo se lahko po mili volji zabavali. Seveda je skušal vpeljati tudi red, točnost, natančnost in lepo obnašanje, saj je tudi sam bil vedno zgled. Vsi ostali člani družine so bili na prvi pogled strožji, a v svojih srcih neverjetni dobrotniki. O tem bi lahko napisala knjige in knjige ...

Če me vprašate, kakšen naj bi bil spomin na prof. dr. Igorja Tavčarja, akademika, profesorja in začetnika popolne

Medicinske fakultete v Sloveniji in Kliničnega centra v Ljubljani, predstojnika največje klinike v Sloveniji – klinike za interno medicino, vam lahko povem, da to niso samo spomini, je del življenja, ki sem ga preživela skupaj z njim in ki me spremlja še danes.

Zdi se mi, da za mene osebno nikoli ni umrl. Bil je izjemen filozof in tako se je obnašal tudi do naju s sestro, ki sva bili pravzaprav edini mladi v tej veliki mogočni družini, ki je ostala na Slovenskem. Spominjam se rane mladosti, ko sem se vsa majcena, kot je dejal, z mašno v glavi sprehajala z njim ob Ljubljani. Govoril je o kliniki, večkrat dejal, da obstaja mnogo problemov, ob katerih je bil, kot sem kasneje razmišljala, mnogokrat razočaran, vendar je z izjemno željo pomagati bolnim ljudem gradil svoje delo naprej.

V spominu mi je ostal poseben dogodek, ko me je popeljal do brega Ljubljani, do uboge hišice, kjer je živel berač. Rekel je: »Veš, zdravil sem tega ubogega človeka, pa grem, da ga vidim, kako mu je, in da mu odnesem nekaj denarja, da bo lažje živel.«

Mislim, da iz tega spomina lahko vsakdo razberete veličino človeka, ki ga je poznal svet in svetovna strokovna javnost. Človeka, ki je bil v svojem bistvu skromen in je svojo dobroto razdaljal vsem enako, vsem ljudem takratnega časa. Čeprav mi je bilo manj kot pet let, nosim ta dogodek v spominu vse življenje – pomagati ljudem, vedno in brez misli na lastno dobro.

Vsi Tavčarji in člani družine Zorc so bili

enaki, zelo podobni. Tudi člani, ki so živeli v Ameriki, so dolga leta po vojni pošiljali denar v Poljansko dolino, da so tu lažje živeli.

Želela bi obuditi tudi spomin na ameriško družino Tavčar, na strica Johna, ki je postavil velik bronasti spomenik Ivanu Tavčarju, in poseben spomin na strica Charlyja, ki je zgradil iz ljubezni do Poljancev ameriško Visoko blizu Pittsburga. Kot vrhunski strokovnjak, inženir agronomije, je razvil posebno zvrst orehov – Hickory in jo poimenoval po Visokem. Dobil je ameriško nagrado. Nekaj drevesc je zasadil tudi okrog naše hiše v Ljubljani. Še posebej pa je zanimiva zgodba, da je kot edini človek na svetu sam skušal zavzeti Mount Everest. Za ta podvig ga je nagradil ameriški predsednik Harry Truman.

Vsa leta smo kot družina z očetom, mamo in strici Tavčarji zahajali na Visoko, hodili po Poljanah in ob reki, občudovali številne poti in cerkvice na Volbenku. Tako ostaja ta dolina, vsaj za naju z Rudo, najlepši del slovenske dežele. Živi so spomini na zvončke na Visokem, na Poljane, posute z rožami, in na dogodke prelepih druženj, ki v spominih predstavljajo posebno srečo.

Dolga desetletja je te lepe spomine pregnala realnost propadajočih objektov, kapelice in grobnice. Pa vendar je prišel čas, ko sem ob obiskih Visokega srečala posebnega človeka, župana Občine Gorenja vas - Poljane Milana Čadeža. S skupino domačinov je začel oblikovati idejo vračanja nove podobe Visokega.

Prav zaradi te zgodbe in pozitivne energije, ki preveva Poljansko dolino, sva se s sestro Rudo odločili, da tudi sami prispevava kamenček pri ohranjanju tradicije in nove zgodbe področja Visoko. Obnova kapelice in grobnice ter blagoslovitev ob zaključni Konferenci slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije je, verjamem, začrtala novo pot in nadaljevanje tradicije in lepih dogodkov na Visokem. Iskreno bi želela vrniti Visokemu posebno mesto, prepoznavno v Sloveniji. Mesto, ki mu je pripadalo »v starih časih pretekle zgodovine«, ko so Visoko obiskovali kralj Aleksander, kraljica Marija, umetniki, slikarji, zdravniki in drugi.

Iskreno verjamem, da bomo s skupnimi močmi, ob pomoči župana in krajanov nadaljevali začeto delo. Verjamem, da bomo obudili pot spominov, ki bo združila generacije v zavedanju zdravja, z imenom Pot cvetja v jeseni, ki pomeni nadaljevanje tradicije družine Tavčar in novo prihodnost.

Tina Dolenc

V okviru zaključka 9. Konferenc slovenskih zdravnikov iz sveta in Slovenije konec maja je potekal tudi blagoslov obnovljene kapelice in grobnice rodbine Tavčar. Blagoslovila sta jo škof dr. Anton Jamnik in poljanski župnik Jože Stržaj. Zbrane je nagovoril tudi župan Milan Čadež, ki je izrazil zadovoljstvo, da so naredili vse te premike na Visokem, in poudaril, da je to začetek nadaljnjega sodelovanja. Že jeseni se bo namreč odprla Pot cvetja v jeseni, ki bo vodila od Visokega, preko Malenskega vrha na Blegoš.

Rešitev se kaže v kombinaciji različnih ukrepov

Občina Gorenja vas - Poljane je že pred časom pristopila k reševanju problematike poplavne ogroženosti na področju Poljan. V ta namen je naročila študijo o vodnogospodarskih ukrepih za povečanje poplavne varnosti na tem območju, ki jo je izdelalo podjetje IZVOR-R, d. o. o. Obenem je izvedla tudi predhodna usklajevanja z lastniki zemljišč in nekatera zemljišča že odkupila. Kot pravijo na občini, se bo gradnja lahko začela, ko bo pridobljeno gradbeno dovoljenje in ko bo investicija uvrščena v vodni sklad ministrstva za okolje in prostor. Po zdaj dostopnih podatkih pa so tu čakalne vrste dolge, zato o letu realizacije še ne morejo govoriti.

Kot je v poročilu zapisal njegov avtor, mag. Rok Fazarinc, dipl. univ. inž. grad., je zmanjšanje poplavne ogroženosti na območju Poljan možno zagotoviti le z dvema vrstama ukrepov, in sicer z zmanjšanjem vodnih količin (pretokov voda) Poljanske Sore in pritokov (predvsem na Ločivnici), izboljšanjem hidravličnih lastnosti na vplivnem območju Poljan in bližnjih naselij ter preselitvijo s poplavno ogroženih območij na bolj varne lokacije. Za prvi ukrep kontrole (zmanjšanja) pretokov je potrebno na porečju Sore in pritokov nad Poljanami vzpostaviti objekte zadrževanja visokovodnih valov na poplavnih površinah. Ker so vsa naravna poplavna območja že aktivirana, je potrebno z dodatnimi ukrepi (prečni nasipi, kontrolni objekti) povečati vpliv teh območij. »Umeščanje takšnih objektov v prostor je dolgotrajen in zahteven projekt, ki je izvedljiv le s širšim soglasjem lokalne politike, lastnikov zemljišč in stroke,« pravi poročilo.

Drugi ukrep – izboljšanje hidravličnih lastnosti – je izvedljiv le na način, da nima negativnega vpliva na dolvodne razmere. Hidravlične razmere je možno izboljšati s povečanjem pretočnosti (zmanjšanje hrupavosti, povečanje pretočnega profila) ali povečanjem hidravličnega padca. Kot možnost rešitve obstaja tudi izboljšanje hidravličnih razmer, povečanje razpoložljivega padca in zmanjšanje lokalnih izgub zaradi preusmer-

janja poplavnega toka. Vendar imajo ukrepi, ki izboljšujejo hidravlične značilnosti, omejen pozitiven vpliv.

Tretji ukrep bi pomenil pasivno varovanje s premeščanjem (preselitvijo) na bolj varne lokacije. Na območju Poljan se nahaja približno 40 objektov (stanovanjski objekti, proizvodni objekti, kulturni objekt – cerkev) na poplavno ogroženem območju. Ker pri teh objektih ni mogoče uporabiti enostavnih pasivnih lokalnih ukrepov varovanja, bi bila potrebna njihova prestavitve – to pa predstavlja z vseh vidikov najtežje sprejemljiv ukrep.

Predlagani ukrepi v nekaj korakih

Poročilo poudarja, da je glede na stopnjo ogroženosti, verjetnost nastopa poplav, poseljenost in ostale dejavnike potrebno iskati kombinacije ukrepov, ki se izvajajo v več fazah. »Najhitreje je možno izvesti ukrepe, ki izboljšujejo hidravlične značilnosti na obravnavanem območju. Kot naslednji korak je te ukrepe možno nadgraditi z lokalnimi pasivnimi ukrepi in kot zadnja faza zadrževanje na porečju. K temu ukrepu bo zaradi trendov v hidrologiji, kot posledica klimatskih sprememb, nujno pristopiti v prihodnosti (v 10 do 20 letih).«

Vsi ukrepi so nadgrajeni protipoplavni ukrepi s predhodno izdelanimi dokumentacijami, ki jih je naročila občina. Predlagani ukrepi

za izboljšanje poplavne varnosti na območju Poljan so tako izboljšanje poplavne varnosti Poljan na levem bregu Sore in Predmosta na desnem bregu, kar bi lahko zagotovili s postopno sanacijo kritičnih mest v protitočni smeri. Zato, kot pravi poročilo, je treba najprej izboljšati hidravlične razmere na območju zaselka Hotovlja s korekcijo krivine Poljanske Sore in izliva hudournika Hotoveljska grapa, sledi aktiviranje poplavnega toka Sore po desnobrežni poplavni ravnici med strugo Sore in naseljem Predmost z ureditvijo Bretnozovega grabna, nato izboljšanje pretočne odprtine na cestnem mostu preko Sore ter odstranitev starega desnobrežnega opornika in izvedba nizke terase ob Sori nad mostom pri Predmostu. Tem ukrepom sledi izvedba nasipa na zahodni strani cerkve v Predmostu (lokalni ukrep). S predlaganimi ukrepi naj bi se izboljšale razmere na sotočju Ločivnice in Sore ter znižale gladine visokih vod Sore na odseku nad mostom, kjer danes visoka Sora preliva regionalno cesto Škofja Loka–Gorenja vas.

Kot je še zapisano, bi lahko izvedli tudi potrebne ukrepe na vplivnem območju Ločivnice, in sicer izboljšanje razmer na izlivu Ločivnice v Soro, preoblikovanje pretočnega prereza Ločivnice skozi osrednji del Poljan ter zamenjavo mostu in brvi čez Ločivnico v Poljanah.

Kristina Z. Božič

Spodbude podjetništvu in obrti

Že 10. Teden obrti in podjetništva na Loškem je potekal od 16. do 21. maja. V tednu dni so se zvrstila številna izobraževanja in delavnice s podjetniško vsebino za brezposelne osebe, mlade, potencialne podjetnike kot tudi za delujoča podjetja. V sodelovanju z Razvojno agencijo Sora in Območno obrtno-podjetniško zbornico Škofja Loka ga sofinancirajo vse občine škofjeloškega območja, tudi gorenjevaška.

Občina Gorenja vas - Poljane vsako leto za spodbujanje malega gospodarstva objavi tudi javni razpis, za kar so letos namenili 30.000 evrov, odprt pa je do 30. septembra. Vsi zainteresirani lahko dobijo razpisno dokumentacijo in dodatne informacije na občini pri Nataši Kopač (tel. 04/ 51 83 114) ali na spletni strani občine pod zavihkom Razpisi in objave. S subvencijami želijo pospeševati zaposlovanje in samozaposlovanje, pomagati pri promociji izdelkov in storitev, izdelavi poslovnega načrta, pridobitvi gradbenega dovoljenja za poslovne objekte, pri nakupu kurilnih naprav na lesno biomaso, nakupu toplotnih črpalk in obratovanju žičnic. Ena izmed spodbud je tudi delna oprostitvev komunalnega prispevka za proizvodne objekte. Nov pravilnik o tem je v sprejemanju.

Jure Ferlan

Brez Tavčarja v Poljanah ne gre

Tudi naša šola se je maja razveselila nekaterih novosti v Poljanah in okolici: obnove prostorov Visoškega dvorca, Tavčarjeve grobnice, Sokolskega doma v Gorenji vasi, predvsem pa obnovljene ploščadi pred Štefanovo hišo in odprtja varne šolske poti, ki vodi od Vidma do šolske stavbe.

Na ploščadi pred Štefanovo hišo so pripravili prireditev, na kateri so sodelovale učenke 4. b Nika Jurčič, Iza Benedičič in Tinkara Tušek, svojo umetniško nadarjenost pa sta pokazala tudi devetošolka Iza Malovrh v slikarstvu in sedmošolec Ognjen Devič v rezbarjenju.

Petje v maju pri Tavčarjevem dvorcu na Visokem je bila prireditev, na kateri so štirje mladinski zbori pripravili koncert za starše ter druge povabljenke. 110 pevk in pevcev se je zbralo na srečanju, ki sta ga v družbi OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas, OŠ Ivana Groharja Škofja Loka, OŠ Žiri in OŠ Poljane podprla Občina Gorenja vas - Poljane ter Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Mladinski pevski zbori omenjenih šol so skupni koncertni program pripravili na pobudo zborovodij Neže Erznožnik, Gorazda Pintarja, Andreja Žaklja ter Matjaža Slabeta.

Gostili državno tekmovanje Kaj veš o prometu

Letošnja že enajsta izvedba občinskega prvenstva v kolesarjenju Kaj veš o prometu – BICIKL 2016 je postregla z rekordno udeležbo. Tekmovanja se je udeležilo 43 učencev matičnih šol Ivana Tavčarja Gorenja vas in Poljane ter podružničnih šol Lučine, Sovodenj in Javorje. Med učenci od 6. do 9. razreda je največ točk zbral naš učenec Tomaž Bohinc iz 8. b in se tako uvrstil na 25. državno prvenstvo Kaj veš o prometu, ki je že tri dni kasneje potekalo na naši šoli.

Na državnem prvenstvu je poleg 56 kolesarjev osnovnošolcev tekmovalo tudi 10 srednješolcev motoristov, tekmovanje pa je obsegalo tri dele: preizkus znanja o cestnopro-

metnih predpisih v šolski računalnici, vožnjo po Poljanah in spretnostno vožnjo med stožci in drugimi ovirami na šolskem igrišču. Med kolesarji je zmagal Niki Časar iz OŠ Kuzma, med motoristi pa Anže Rebzelj iz Krškega. Naš zmagovalec Tomaž Bohinc se je uvrstil na 34. mesto.

Tretješolci polni plavalnega znanja

Zelo lepo so se imeli učenci tretjih razredov, ki so v drugi polovici maja opravili plavalni tečaj v kranjskem bazenu. In kakšni so bili vtisi nekaterih udeležencev?

»Bilo mi je zelo všeč, še posebej, ko smo skakali v vodo, in to z odskočne deske. Ne bom pozabila zadnjega dne, ko smo se potapljali, skakali v vodo, se zabavali in delali različne vaje. Motilo me je edino, da si moral imeti odprte oči in da nisi smel zatisniti nosu.« (Špela Šturm, 3. a)

»Plavalni tečaj mi je bil zelo všeč, saj imam zelo rad vodo in plavanje. Naučil sem se plavati hrbtno. Ne bom pozabil skoka v vodo z odskočne deske.« (Miha Dolenc, 3. b)

Likovni natečaj, bralni projekt

Učenci 3. a in 3. b so sodelovali na likovnem natečaju Lučka in prijatelji ter osvojili nagrado – predstavo čarovnika Grega. Predstava je potekala kar na športnem igrišču, tretješolci pa so nanjo povabili še učence iz 1., 2. in 4. razreda. Grega je pripravil nekaj zanimivih točk, skupaj pa so peli pesmi o sladolednih junakih Tomu, Lončku, Brr-u, Ježku in Lučki.

Učence 4. b razreda je obiskala pisateljica Jana Bauer. Učenci preko celega šolskega leta sodelujejo v projektu Naša mala knjižnica, ki

spodbuja branje knjig različnih avtorjev. Med drugimi so učenci brali tudi zelo zanimivo knjigo Jane Bauer Groznovilca v hudi hosti, berejo pa tudi njeno knjigo V deželi medenjakov. V nadaljevanju obiska pa so tudi otroci postali pisatelji. Izmislili so si svojega junaka in o njem razvijali zgodbo, pisateljici pa obljubili, da ji pošljejo nekaj najboljših zgodb.

Zlato priznanje za raziskovalno nalogo

Devetošolki Urška Jesenko in Lea Potočnik sta v svoji raziskovalni nalogi raziskovali filme, ki so jih po Tavčarjevih zgodbah snemali v okolici Poljan. Na državnem srečanju v Murski Soboti sta si prislužili zlato priznanje!

Takole sta strnili svoje vtise: »V Murski Soboti sva predstavili najino raziskovalno nalogo z naslovom Gibljive slike Ivana Tavčarja v Poljanah in okolici. Na področju slovenske književnosti ali jezika je sodelovalo pet osnovnih šol in šest srednjih šol. Za predstavitev sva bili na vrsti kot tretji. Po predstavitvi sva si malce oddahnili od stresa, ki sva ga občutili pred nastopom, ampak ta ni bil prevelik, saj sva bili zelo sproščeni. Rekli sva si, da tudi če bova zadnji, bo to za naju vseeno velik dosežek, saj sva prišli med najboljših pet v Sloveniji. Po nastopu srednjih šol so se tri članice komisije odločile, kdo prejme zlato in kdo srebrno priznanje. Med čakanjem se s tem nisva obremenjevali, ampak ko sva izvedeli, da prejmeva zlato priznanje, sva se zelo razveselili. Seveda najprej nisva dojemali dogodkov, kasneje pa nama je postalo jasno, kaj se je pravzaprav zgodilo. Na svoj dosežek sva ponosni in ugotovili sva, da se je bilo vredno truditi za nalogo. Uvrstitev na državno tekmovanje nama pomeni motivacijo za naprej.«

Bernarda Pintar

PGD Poljane v Poljanah zbral največ glasov kupcev

V stotih manjših Mercatorjevih trgovinah po Sloveniji je že tretje leto zapored aprila potekala akcija Radi delamo dobro. Tako so tudi kupci v poljanskem Mercatorju ob nakupu prejeli žeton, ki so ga lahko namenili enemu izmed treh društev: KUD Poljane, PGD Poljane ali vrtcu Agata. Konec meseca so prešteli žetone in sredi maja pred trgovino v Poljanah slavnostno podelili nagrade. Zmagal je PGD Poljane, ki je prejel donacijo v višini 1000 evrov, drugi je bil vrtec Agata, ki je prejel vrednostni bon za 200 evrov, 100 evrov pa so podarili KUD-u Poljane. PGD Poljane se zahvaljuje vodstvu Mercatorjeve trgovine za sodelovanje in prejeto nagrado ter vsem nakupovalcem, ki so dali glas za prostovoljno društvo ter s tem pokazali, da cenijo njihov trud in delo. Mercator bo tako skupaj doniral 130.000 evrov lokalnim skupnostim po vsej Sloveniji.

T. D.

Iz vrtca Javorje

Palčki pod Blegošem

Tudi letos so otroci iz vrtca v Javorjah sodelovali v projektu »Turizem in vrtec – Z igro do prvih turističnih korakov«. Tokrat je bila tema projekta Zeleni turizem in mi smo ga poimenovali »Po palčkovih stopinjah«.

Otroci so izdelali vsak svojega palčka in jim dali imena.

Otroci so palčka v stari ljudski pripovedki Betica blegoškega velikanu spoznali že lani. Velikan se je spremenil v skalo, a palčki se še danes skrivajo naokoli. Ker so otroci radovedni in polni domišljije, so iskali njihove stopinje, jim v gozdu postavljali hišice, raziskovali luknjice ter jih celo videli in tudi slišali, če so bili dovolj tiho. Spoznavali so dobre lastnosti teh pravljinskih bitij ter jim skušali biti podobni. Izdelali so vsak svojega palčka in jim dali imena.

Palček Nabiralček se jim je večkrat skrival v travi in jih vabil k nabiranju zdravilnih rožic. Tako so spoznali veliko zdravilnih rastlin

v našem okolju ter nekaj planinskih rož, ki pa jih ne smemo nabirati, saj jih je v naravi vedno manj. Postali so pravi planinci. Na delu krožne tematske poti učencev naše šole Velikanova pot zdravlja so si ogledali izvir Javorske Bistrice, slap Rancka, zdravilne rastline ter se ustavili na kmetiji odprtih vrat. Tam jim je prijazna gospodinja Anka predstavila peko kruha, piškotov in drugih domačih dobrot. Ogledali so si tudi sirarno. Gospa Laura pa je otrokom predstavila čebelarstvo, čebelarsko opremo in pripomočke ter pokazala sat, ki je bil poln čebelic. Spoznali so, zakaj so čebele koristne, in okušali med.

Aktivno so sodelovali pri pripravi čaja iz zelišč, ki so jih sami nabrali, zato se jim je zdel še posebej dober. Otroci so izdelali tudi igrico, kjer so s svojimi palčki tekmovali v nabiranju zdravilnih rožic. Ob koncu pa so se naučili še lutkovno igrico Palček Pohajalček izgubi košarico in jo uprizorili staršem na zaključni prireditvi.

Ogledali so si tudi slap Rancka.

Prav zaradi teh pravljinskih bitij, ki so jih spremljala skozi celoten projekt, so otroci pričeli pozorneje zaznavati vse okoli sebe, predvsem pa so se naučili spoštljivega odnosa do narave. Spoznali so, da živijo v zelo lepem okolju, kjer so vasice obdane s hribi, ki privabljajo ljudi iz bližnjih in daljnih krajev. Da je naš kraj zanimiv za turiste, pa se trudijo tudi domačini.

Res smo lahko ponosni na naš prelepi kotiček pod Blegošem.

Metka Šturm

Mladi planinci nadaljujejo tradicijo

Bilo je v nedeljo, 8. maja. Dan se je pričel sončno in toplo, kot nalašč za udeležbo na že 40. tradicionalnem pohodu na Blegoš. Tudi letos so se pohoda udeležili pohodniki planinskega krožka iz OŠ Poljane – skupaj s svojimi starši, bratci, sestrkami, dedki, babicami in prijatelji. Pika na i je bila prijetna prireditev, ki jo vsako leto pripravi Planinsko društvo Gorenja vas in k sodelovanju povabi tudi mlade člane društva. Svoji točki sta prispevala dva naša planinca. Blaž Oblak je nastopal z deklaracijo pesmice Na Blegoš, ki jo je spesnil sam, Manca Stanonik pa je igrala kar na dva instrumenta hkrati. Na orglice in kitaro nam je zaigrala dve ljudski pesmici. V okolici koč se je odvijalo še polno drugih aktivnosti, ki so se jih lahko udeležili otroci skupaj s starši.

V sončen dan se je prikradla nevihta, ki nam je postregla s sodro in grmenjem, pa vendar smo se v dolino vrnili nasmejani in dobre volje.

Takole pa je hvalnico Blegošu v rime ujel Blaž Oblak iz 4. razreda PŠ Javorje.

Blegoš

*Ko v nedeljo zjutraj se zbudim,
si zajtrk privoščim,
nahrbtnik pripravi
in na Blegoš odhitim.*

*Po snegu hoditi je lepo,
čeprav včasih težko,
tri korake naprej naredim,
se za enega ali dva nazaj spustim.*

*Spomladi Blegoš ozeleni
in v barvah rož zacveti,
še krave gor pridejo,
saj dobre paše se ne branijo.*

*Ko poleti Blegoš osvojim,
se na vrhu prijetno ohladim,
a če dež ulije se,
v kočo hitro skrijem se.*

*Jeseni pot še lepša je,
saj narava spet obarva se.*

*Ko s pogledom v dolino ozrem se,
si rečem: »Na Blegoš pridem še!«*

Alenka Jelovčan in Katja Zorko

Manca Stanonik med igranjem na kitaro in orglice

Tik pred počitnicami še vedno polno aktivnosti

*Tako učenci kot učitelji naše šole vestno rišemo črtice na steno in tako odštevamo še zadnje delovne dneve do zasluženih počitnic. Da delovna vne-
ma v teh zaključnih tednih vseeno ne bi preveč popustila, smo se zaposlili z
najrazličnejšimi aktivnostmi.*

Mladi pevci na Visokem

Rezultati tekmovanja v konstruktorstvu in obdelavi gradiv

Na OŠ Franceta Prešerna v Kranju je v začetku maja potekalo Regijsko tekmovanje v konstruktorstvu in obdelavi gradiv. Tekmovali so: Lara Markelj, Sara Buh, Tomaž Potočnik, Miha Jeraša, Dejan Oblak, Matej Šubic, Žiga Stržinar, Blaž Šturm, Nik Ferenčak, Patricija Bajt, Barbara Košir, Blaž Klemenčič, Nik Malovrh. Bronasta priznanja so osvojili Lara Markelj, Sara Buh, Tomaž Potočnik, Miha Jeraša, Žiga Stržinar, Matej Šubic in Dejan Oblak. Na državno tekmovanje v Maribor so se uspeli uvrstiti Lara Markelj, Sara Buh in Tomaž Potočnik. Sara je z uvrstitvijo na prvo mesto osvojila zlato priznanje, Lara je bila druga in je osvojila srebrno priznanje, Tomaž pa je osvojil solidno šesto mesto. Čestitamo vsem tekmovalcem za zavzeto delo pri pripravih in dobre uvrstitve.

Francosko kulinarčno popoldne

Učenci od 7. do 9. razreda, ki obisku-
jejo izbirni predmet francoščina, poleg jezika
spoznavajo tudi francosko kulturo, zato so
sredi maja kuhali in poskušali francoske jedi.
Gospodinjska učilnica je postala prava fran-
coska restavracija, kjer je zadišalo po sedmih
specialitetah. Pripravili so koruzno juho s
pokovko, obložene kruhke s kozjim sirom in
špinačo, medeni kolač, slane sirove prigrizke,
kuskus z zelenjavo in krompirjeve omletke.
Najbolj zanimiv se jim je zdel okus jedi iz
banan in bučk na začinenem kruhu. Seveda
pa ni šlo brez znamenitih francoskih baget in
sira s plesnijo.

Kviz Kdo bolje pozna svoj kraj

Učenci poljanske in gorenjevaške šole so se
pomerili v kvizu Kdo bolje pozna svoj kraj?,
ki ga je priredila naša šola v sodelovanju s
Turističnim društvom Gorenja vas. Učenci so

pred številčnim občinstvom pokazali odlično
poznavanje svoje okolice, na koncu pa so morali
Gorenjevaščani priznati premoč Poljancem.

Podelitev bralne značke

Za učence od 1. do 9. razreda je sredi maja
potekala zaključna prireditev s podelitvijo
priznanj za opravljeno bralno značko. Dramski
krožek podružnične šole Sovodenj je pod men-
torstvom Jelke Čadež in
Ane Dolenc pripravil pred-
stavo Zlata roža. Po končani
predstavi je ravnatelj Izidor
Selak skupaj z mentorico
bralne značke Marijo Freljih
podelil priznanja za oprav-
ljeno bralno značko.

Teden vseživljenjskega učenja

Tudi letos smo na šoli
organizirali prostovoljne
delavnice v okviru vseslo-
venskega projekta Teden
vseživljenjskega učenja.
Delavnice so prostovoljno

Foto: arhiv OŠ Ivana Tavčarja

Poleg jezika so učenci spoznavali tudi francosko kulinariko.

izvajali naši učitelji in zunanji izvajalci. Najprej
so se udeleženci srečali z delavnico nemščine,
kjer so se spoznali in poigrali z nemškimi besedami.
Veliko jih že poznamo iz vsakodnevnega
življenja: šporget, šefla ... Sledila je športna ak-
tivnost, kjer so se udeleženci pomerili v raznih
športnih igrah. Uživali so v lepem sončnem
vremenu na zunanjih igriščih. Na računalniških
delavnicah, ki so potekale naslednji dan, so se
obiskovalci preizkusili v računalniškem ust-
varjanju. Najprej smo raziskovali internet in
iskali zelene podatke, nato pa kreirali risanke
in animacije. Obiskovalci so lahko tudi ročno
ustvarjali na delavnici kvačkanja. Naučili so
se osnov kvačkanja in iz debele bombažne
preje izdelali posodico ter bombažne copate.
Na vseh dogodkih so bili prisotni fotografi, zato
smo organizirali tudi fotografsko delavnico.
Udeleženci so se spoznali z različnimi metoda-
mi fotografiranja ter uporabo raznih objektivov
in leč. Nastale so umetniške fotografije.

Petje v maju

Štirje pevski zbori so sredi maja pripravili
skupno prireditev z naslovom Petje v maju, ki
je potekala v čudovitem ambientu Tavčarjevega
dvorca na Visokem. Prireditev spada v sklop
Tedna ljubiteljske kulture, ki ga organizira
JSKD Slovenije ob sodelovanju vseh štirih
osnovnih šol in Občine Gorenja vas - Poljane.
Učenci in njihovi starši so zelo uživali.

Martin Oblak

11. Švicbol spravili pod streho

Floorball sekcija ŠD Poljane je že 11. leto
zapored organizirala tekmovanje v floorballu.
Ker jim je letos ponagajalo vreme, so se tekme
odvile v telovadnici poljanske šole. Skozi ves
dan se je zvrstilo kar 23 ekip. Zmagala je Čista
obala s člani iz Borovnice in Gorenje vasi, drugi
so bili Feel Slovenia iz Ljubljane, tretji pa Čili-
Pipp s člani iz Škofje Loke in Poljanske doline.
Tekme so spremljali številni navijači, poskr-
bljeno pa je bilo tudi za druženje v šotoru pred
dvorano.

J. F.

Dan prijateljstva na Visoko privabil veliko družin

Dan prijateljstva je brezplačni otroški festival, ki otroke razveseljuje s številnimi ustvarjalnimi in likovnimi delavnicami, glasbenimi in plesnimi nastopi ter raznolikimi športnimi aktivnostmi. Tako so organizatorji, Zavod Enostavno Prijatelji in Turizem Škofja Loka, vabili na prireditev, ki je 22. maja potekala v za to zelo primernem zavetju Tavčarjevega dvorca na Visokem.

Otroci so lahko izbirali med različnimi prizorišči.

Lepo vreme je na Visoko čez cel dan privabilo veliko družin, pri čemer organizatorji ocenjujejo, da je bilo okoli 5000 obiskovalcev. Na osrednjem odru so potekale številne predstave, med katerimi je bila tudi predstava Zverjasec, ki so jo uprizorile vzgojiteljice iz vrtca Agata iz Poljan. Med plesnimi nastopi pa so si obiskovalci lahko ogledali tudi nastop

folklorne skupine OŠ Ivana Tavčarja. Uroš Lavrič, direktor Zavoda Enostavno Prijatelji, je povedal, da so bile pravične dežele skozi cel dan polne. Tudi predstave, animacije in nastopi otrok so bili odlično obiskani, največ otrok pa se je zbralo pri Ledeni kraljici in Piki nogavički, ki je z gusarskim kapitanom Valom odpotovala na otok zakladov.

Okrog dvorca je bilo razporejenih še veliko za otroke zanimivih prizorišč. V Pikini deželi so otroci lahko slikali na Pikinem konju, ustvarjali v slikarski delavnici, se igrali s kockami velikankami, izdelovali gusarske kape, Pikine torbice. V Indijanski vasi so lahko streljali z lokom, izdelovali lovilce sanj in perjanice, igrali na različne bobne in se pogovorili s poglavarjem. V Mačjem mestu so imeli šolo in lepotilni salon, v prijetni senci Škratove doline pa so potekale slikarske delavnice, izdelovali so prstne lutke iz filca in ustvarjali v knjižnem kotičku. Športni navdušenci so se lahko preizkusili na poligonu, plezalni steni in kot pravi skakalci skočili na mini Planici. Otroke so pritegnili tudi gasilci, policisti in reševalci, ki so pokazali svojo opremo in odgovorili na številna vprašanja malih nadobudnežev. Prireditev je bila tudi priložnost za predstavitev ponudbe domačih dobrot ponudnikov, vključenih v Pot poljskih dobrot.

Lavrič je pohvalil obiskovalce festivala, saj je ta po njegovih besedah potekal v vzdušju prijateljstva in na zelo visokem kulturnem nivoju. »V našem interesu je festival pripeljati v idilično okolje Tavčarjevega dvorca tudi prihodnje leto. Odločitev o tem bo znana septembra, ko bo tudi več znanega o finančni podpori festivala, saj bi za pokritje vseh stroškov festivala potrebovali več finančnih sredstev,« je dejal Lavrič. Ob tem se je zahvalil tistim, ki so festival podprli, to so Občina Gorenja vas - Poljane, Občina Škofja Loka, Razvojna agencija Sora, Lidl Slovenija, AC Lovše in Viki, ter vsem ostalim sodelujočim, prostovoljcem, društvom, osnovnih šolam, vrtcem in drugim.

Tina Dolenc

Literarnica

V Literarnici tokrat predstavljamo, kaj je nastalo na likovnem in literarnem natečaju, ki je potekal v okviru 25. državnega tekmovanja z naslovom Kaj veš o prometu. To

je konec maja potekalo na OŠ Poljane. Marija Omejc iz 6. b je pisala o izpovedi starega kolesa, Anja Štravs iz 8. a pa je izdelala logotip kolesa.

PESEM STAREGA KOLESA

*Danes sem srečen in me kar mrazi,
če pomislim na pretekle dni.
A zgodbo naj vam povem,
vam sebičnim pa tudi dobrim ljudem.*

*Ko sem bil še mlad in nov,
so me pripeljali na nek naslov.
V začetku so z mano lepo ravnali,
veliko se z menoj peljali.*

*Moje sreče pa kmalu konec je bilo,
kot se oblaki zgrnejo na sončno nebo.
Bil sem vesel, a kmalu žalosten postal,
še zdaj ne morem verjeti, kje sem takrat pristal.*

*Kuštrav fant je bil moj lastnik,
ni mi bil všeč njegov vrišč in krik.
A v začetku je z mano lepo ravnal,
veliko me loščil in me pral.*

*Nenadoma pa je bilo vse drugače,
fant kar nori in okoli skače.
Stvari pobira in jih vame meče,
takrat nisem imel posebnih sreč.*

*Ko sem se iz nezvesti zbudil,
se nisem še dobro zavedel, ko sem odkril,
da sem na smetišču zdaj doma
in bom tam verjetno do konca sveta.*

*A moja usoda je hotela drugače.
Nekega dne majhen deček pride in kar skače.
Prav odkrito se veseli, ko me zagleda,
potegne izpod kupa in me pregleda.*

*Ko vidi, da sem kar lepo kolo,
pokima z drobno glavo.
Odpelje me k njemu domov
in me popravi, da izgledam kot nov.*

*Srečni dnevi so zame to,
spet sem veselo, čisto kolo.
Deček zame še vedno skrbi,
moje srce pa od sreče kipi.*

*Moja zgodba je zdaj znana,
v desetih kiticah je zbrana.
Le berite jo ljudje vsi,
naj vas tudi kaj nauči.*

Marija Omejc

Risba: Ana Štravs

S Tonetom Kosmačem na poti do Ria pritekli do Korzike

Marsikdo že odštevava dneve pred začetkom olimpijskih iger, na katerih bomo letos še posebej pesti stiskali za maratonca, Hotaveljčana Toneta Kosmača. Športno društvo Marmor Hotavlje je pripravilo športno-rekreativno-družabni dogodek S Tonetom v Rio, ki je bil, kot so zapisali, usmerjen v prihodnost in dobrodelnost. Na njem so skupaj pretekli 720 kilometrov, kar je razdalja od Hotavelj do Korzike.

Foto: arhiv ŠDMH

V otvoritveni krog s Tonetom Kosmačem se je pognalo približno 70 tekačev.

Prireditev se je začela z otroškimi teki. Za medalje in sladke nagrade se je na različno dolge proge (150–800 metrov) pognalo 45 otrok v osmih starostnih skupinah. Čeprav je bil slogan prireditve »ni važno zmagovati, važno je sodelovati«, naštejmo najhitrejši: med cicibani sta prva v cilj pritekla Nuša Peternelj in Jošt Stržinar, med deklicami/dečki A Živa Volarič ter Jošt Jezeršek, v kategoriji B Neža Stržinar in Maks Filipič, v skupini deklice/dečki C pa Hana Oblak in Janez Stržinar.

Udeleženci dobrodelnega teka – sredstva so šla v šolski sklad osnovnih šol v Gorenji vasi in Poljanah – so na kilometrski progi lahko odtekli toliko krogov, kot so zmogli, in s tem skupaj zbirali kilometre ter virtualno tekli do Ria. V otvoritveni krog, seveda s Tonetom Kosmačem, se je pognalo približno 70 tekačev, do poteka predvidenega časa je vsaj en krog odteklo več kot 130 tekačev, eden pa kar pravi maraton, so sporočili organizatorji.

Medtem ko so nekateri tekli, so drugi kilometre zbirali s tekanjem za žogo. Nogometni turnir so dobili predstavniki OŠ Poljane, med vaškimi otroki pa tisti iz zgornjega dela Hotavelj. Udeleženci prireditve so se lahko preizkusili tudi v metu krogle in golfu.

Vsi skupaj so na koncu pretekli 720 kilometrov, kar je na poti Hotavlje–Rio približno do Korzike.

M. B.

ŠDMH

Prvič po progi KBK tudi pohodniki

Že 7. izvedba gorskega teka/hoje na Blegoš in nazaj oziroma KBK je v Kopačnico privabil več kot 200 obiskovalcev, od tega se je tekaškega vzpona na Blegoš udeležilo 128 tekmovalcev – tako domačinov kot tudi tekačev iz drugih koncev Slovenije. Uro pred uradnim štartom tekačev se je na pohod odpravilo več kot 10 pohodnikov, ki so peš prehodili celotno traso KBK in na progi spodbujali tekače.

Foto: Lidija Razložnik

KBK je letos štel kot prvenstvena tekma Pokala primorskih tekov, na kateri je sodelovalo 35 tekačev.

Pohod po trasi KBK ni bila edina novost letošnje izvedbe. Tekaški vzpon na Blegoš je letos prvič štel tudi kot prvenstvena tekma

Pokala primorskih gorskih tekov. Najhitrejši tekač KBK proge je bil 20-letni Timotej Bečan, KK Medvode, s časom 1:19:18. Sledila sta mu

Simon Strnad, ŠD Nanos Podnanos, s časom 1:23:55, in Toni Vencelj, Tektonik, s časom 1:24:40. Med ženskami je s progo najhitreje opravila Ajda Radinja, ŠD Vajda Pu, s časom 1:34:30, sledili sta ji Katja Kegelj Vencelj, Tektonik, s časom 1:40:05, in Mihaela Tušar, ŠD Nanos Podnanos, s časom 1:40:29. Med domačimi tekači sta bila najhitrejša Boštjan Pintar s časom 1:26:53 in Jerneja Homec, ŠD Poljane, ki je s progo opravila v času 1:40:40. Najstarejši med tekači je bil tudi tokrat Lojze Kovič, letnik 1940, iz Gorenje vasi, najmlajši pa Leander Oskar Peternelj, letnik 2003. Najboljši trije v vsaki kategoriji so bili nagrajeni z domačimi dobrotami. KBK, ki je sicer del Pušeljca gorskih tekov, je bil obenem tudi prvenstvena tekma. Najhitrejši tekači za Pokal primorskih gorskih tekov so bili med moškimi Simon Strnad, Boštjan Pintar, Borut Mlakar in med ženskami Mihaela Tušar, Urša Trobec ter Marta Šorli. Za nagrado so prejeli kravato s čipko. Kot je pojasnil Niko Stržinar iz ŠDMH, v društvu razmišljajo o spremembi tekmovalne trase za naslednje leto. Ideja je podaljšanje proge na 21 km, na dolžino malega gorskega maratona, ki bi bil sicer res daljši, bilo pa bi manj težkih klancev. Odločitev bodo sprejeli do konca letošnjega leta.

Lidija Razložnik

Na Visoškem teku se je pomerilo 311 tekačev

Že 18. izvedba najbolj množične tekaške prireditve v Poljanski dolini je ponovno minila v sončnem vremenu. Prireditve v organizaciji Športnega društva Poljane je zadnjo majsko soboto privabila 311 tekačev, od tega kar 193 otrok, kar daje tekaškemu prazniku na Visokem še posebno težo.

Prireditve je bila letos prvič vključena v lani ustanovljeno serijo Gorenjska, moj planet. Gre za serijo večjih prireditev, ki potekajo po Gorenjskem in so organizacijsko povezane med seboj, v koordinaciji poljanske časomerilske ekipe Timing Poljane, d.o.o.

Otroški teki so tako kot že zadnjih nekaj let potekali v prekrasni okolici Tavčarjevega dvorca na Visokem, trasa proge za članske kategorije pa je tudi že tradicionalna, od starta na

Visokem, skozi Hotovljo do Žabje vasi in nazaj skozi Predmost in Hotovljo na Visoko.

Absolutna zmagovalca na 9.700 m dolgi progi sta postala domačinka Majda Trček (ŠD Poljane) s časom 43:29 in Škofjeločan Gregor Kustec (ŠD Osovnika) s časom 32:30. V sklopu Visoškega teka smo tudi letos dobili nove občinske prvake v teku, medalje najboljšim v občini pa je podelil naš župan Milan Čadež. Rezultate tekmovanja in galerije fotografij lahko

Na teku okrog dvorca je tekmovalo 193 otrok.

PD Gorenja vas

Akcija v znamenju rekordnega obiska zavetišča

Konec maja se je s podelitvijo nagrad zaključila že 5. sezona akcije Prijatelji Jelenc v organizaciji Planinskega društva (PD) Gorenja vas. Z akcijo želijo spodbuditi planince, da v času od 7. novembra do 2. maja zberejo čim več vzponov na Blegoš po označeni planinski poti mimo Jelenc. Tokrat je bilo mogoče zbrati 58 vpisov, le enega manj je zbral letošnji zmagovalac Franci Fortuna iz Gorenje vasi. Sledita mu Marko Purgar iz Davče s 55 vpisi in Drago Trček iz Gorenje vasi s 54 vpisi.

Da je akcija zanimiva in že dobro sprejeta pri planincih, pričajo številke o vpisih v zavetišču. Po besedah predsednika PD Gorenja vas Darka Miklavčiča so v omenjeni sezoni zabeležili rekordno število obiskov, to je več kot 1.500. »V društvu menimo, da je k temu prispevalo domače in prijazno vzdušje v zavetišču. Prav tako pa tudi lepa nagrada za vse, ki so se potrudili in se pozimi v knjigo 'Prijateljev Jelenc' vpisali več kot dvajsetkrat.« Pohodniki prihajajo od vsepovsod, še vedno pa prevladujejo tisti iz naše občine. Priljubljena izletniško-pohodna točka pa so Jelenci tudi za mlajše planince. Kot navaja Miklavčič, je bilo zavetišče na Jelencih med

zimsko sezono odprto 58 dni, skupno število vpisani planincev je bilo 206, od tega se jih je 57 vpisalo več kot petkrat. Vsem tistim, ki so zbrali dvajset ali več vpisov, je društvo podarilo športno majico z logotipom akcije. »Nagrajenci so lahko izbirali med majico z dolgimi ali kratkimi rokavi, prvim petim pa smo podarili praktične nagrade. Prvouvrščeni je prejel zimsko vetrovko, drugi in tretji softshell jakno, četrti in peti pa športni telovnik,« je strnil Miklavčič.

Zavetišče na Jelencih je odprto tudi v poletnih mesecih – vsako nedeljo v juliju in avgustu.

Lidija Razložnik

Občinski prvaki v kategoriji do 35 let. Zmagal je Blaž Oblak, drugi je bil Luka Stanonik, tretje mesto pa je zasedel Dejan Homec.

najdete na spletni strani <http://www.visoski-tek.si> ter na Facebook strani ŠD Poljane. Športni pozdrav!

Gašper Debeljak

Strelci imajo nove prostore

Maja so vrata po prenovi odprli tudi prostori Strelskega društva Gorenja vas, ki so bila zaprta leto in pol zaradi obnove Sokolskega doma. Ob tej priložnosti je društvo pripravilo krajšo slovesnost, v okviru katere so podelili tudi medalje in pokale za 2. državno strelsko ligo.

Strelsko društvo Gorenja vas je bilo ustanovljeno leta 1953, takrat kot strelska družina Tabor Gorenja vas. Prve prostore je društvo, na isti lokaciji kot danes, dobilo leta 1962. Tega leta so zgradili tudi strelišče. Leta 1983 so bili prostori ponovno obnovljeni in povečani. Tudi v letu 2016 se društvo lahko pohvali z obnovljenimi in povečanimi prostori. »Ko smo se lotiti obnove, je bila zgradba v statično zelo slabem stanju, danes pa ima strelsko društvo zelo kakovostne prostore, ki si jih nedvomno zasluži na osnovi preteklega dela in rezultatov,« je v svojem nagovoru izpostavil župan Milan Čadež. Po uradni otvoritvi prostorov je sledilo druženje.

L. R.

Kam junija in julija?

- 22. junij od 16. do 19. ure: **Ekološka tržnica** na Cankarjevem trgu v Škofji Loki. Organizira RAS.
- 23. junij: **Kopalni izlet**. Dodatne informacije in prijave pri društvenih poverjenikih. Organizira Društvo upokojencev za Poljansko dolino.
- 24. junij: **Gasilska veselica z Modrijani** na Šinkucovem travniku. Organizira PGD Hotavlje.
- 25. junij: **Društveno in meddruštveno srečanje članov upokojenskih društev Cerkno, Gorenja vas, Idrija, Sovodnj in Žiri**. Dodatne informacije in prijave pri društvenih poverjenikih. Organizira Društvo upokojencev za Poljansko dolino.
- 25. junij: **Otvoritev in pohod po Medvedkovi poti**. Dodatne informacije pri Luciji Kavčič na telefonski številki 031-693-731. Organizira TD Žirovski Vrh.
- 26. junij ob 17. uri: **Gasilska veselica z ansamblom Erazem in srečelovom** na igrišču PŠ Javorje. Organizira PGD Javorje.
- 26. junij ob 18. uri: **Večer z orglicami** na vrtu Gostilne na Vidmu. Nastopili bodo Poljanski orgličarji, Sejmarji iz Mengša, Preloški muzikanti in Oto Nemanič, harmonikar Tilen, Škofjeloški oktet. Organizira KD dr. Ivan Tavčar Poljane.
- 3. do 8. julij: **oratorij** v Poljanah. Organizira Kulturno društvo Poljane.
- 3. do 8. julij: **11. oratorij** v Gorenji vasi. Organizira Župnija Trata - Gorenja vas.
- 9. julij od 8. do 12. ure: **Tržnica kmetijskih pridelkov in izdelkov** na Trgu Ivana Regna, Gorenja vas. Organizira RAS.
- 9. julij od 9. ure dalje: **Dan športa in zabave 2016** na igriščih OŠ Ivana Tavčarja v Gorenji vasi. Organizirata TD Gorenja vas in KŠPD.
- 9. julij ob 20. uri: **Gasilska veselica z ansamblom Raubarji** na športnem igrišču na Trebiji. Organizira PGD Trebija.
- od 11. do 17. julija: /Enodnevni/ **Planinski izlet v Dolomite na Piz Boé (3152 m)** Informacije: Valentin Bogataj, 040-377-356. Organizira Društvo upokojencev za Poljansko dolino Gorenja vas.
- 14. julij: **Kopalni izlet**. Dodatne informacije in prijave pri društvenih poverjenikih. Organizira Društvo upokojencev za Poljansko dolino.
- 16. julij ob 17. uri: **Svečan prevzem gasilskega vozila GVC 24/60 in gasilska veselica z ansamblom Raubarji in skupino Pop Design** na Kalarjevem travniku. Organizira PGD Gorenja vas.
- 17. julij: **Planinski izlet na Viševnik (2050 m)**. Pot je lahka in označena. Skupni čas hoje je 4 ure. Dodatne informacije in prijave pri Dragu Trčku na telefonski številki 031/364-859. Organizira PD Gorenja vas.
- 21. julij: **Kopalni izlet**. Dodatne informacije in prijave pri društvenih poverjenikih. Organizira Društvo upokojencev za Poljansko dolino.
- 23. julij: **Veselica** na Šinkucovem travniku. Organizira ŠDMH.
- 29. julij ob 21. uri: **Žur do jutranjih ur s Petkovo pumpo** na Žirovskem Vrh. Organizira TD Žirovski Vrh.
- 30. julij ob 19.30: **Etnološka prireditev: Lepo je res na deželi – kmečka igra Zarečenega kruha se največ poje in veselica z ansamblom Smeh** na Žirovskem Vrh. Organizira TD Žirovski Vrh.
- 31. julij od 10. ure dalje: **Etnološka prireditev: Praznik žetve na Žirovskem Vrh**. Organizira TD Žirovski Vrh.
- 31. julij ob 18. uri: **Gasilska veselica z ansamblom Donačka** v parku pred KUD Poljane. Organizira PGD Poljane.

Na Visokem novi varuhi zbirk

Tavčarjev dvorec je dobil novo muzejsko postavitev pod skupnim naslovom Visoka domačija pripoveduje, v kateri so razstavljeni tudi zgodovinski predmeti. Te je treba obiskovalcem ustrezno predstaviti in jih hkrati varovati pred poškodovanjem. Konec maja je tako v dvorcu potekalo izobraževanje za nove varuhe, ki bodo v dvorcu prisotni v času odprtja zbirk. Z muzejsko vsebino sta jih seznanili Mojca Šifrer Bulovec in Biljana Ristić iz Loškega muzeja. Nagovoril jih je tudi župan, ki je poudaril, da je občina odgovoren lastnik dvorca in da s strokovno pripravljenimi muzejskimi zbirkami nudi obiskovalcem privlačno vsebino.

Foto: Jure Ferlan

Bodoči varuhi so pozorno poslušali predstavitev Biljane Ristić.

Zbirke so odprte ob petkih med 16. in 19. uro ter ob sobotah in nedeljah med 10. in 18. uro. Vstopnina za odrasle je 2 evra, za osnovnošolce, dijake, študente in upokojence 1,5 evra, za predšolske otroke je ogled brezplačen, družinska vstopnica pa stane 4 evre.

Jure Ferlan

*Kletjarsko društvo Deteljica
Gorenja vas*

Razstava

Čipka nekdanj
in
Lace once danes
and now

Lepo valjsani!

Sokolski dom Gorenja vas
 Otvoritev/Opening: 21.6. ob 18. uri
 Ogled možen še/On view:
 22.–24.6. od 13. do 19. ure
 25.–26.6. od 9. do 19. ure

Pohod iz Javorij v Žetino in nazaj

25. junija, ko praznuje naša domovina, bo potekal tradicionalni pohod Javorje–Žetina–Javorje. Zbor pohodnikov bo ob 9. uri pri gostilni Blegoš v Javorjah. Pohod ni zahteven in je primeren za pohodnike vseh starosti.

Na poti si bodo udeleženci lahko ogledali rojstno hišo slikarja Antona Ažbete v Dolenčicah. Od tam bo sledil vzpon na Malenski vrh, kjer bo prvo okrepčilo in mogoč ogled cerkve. Pot bo naprej vodila v Dolenjo Žetino, od koder se odpirajo lepi pogledi na pobočja Blegoša in proti Notranjski. Obiskali bodo še Gorenjo Žetino, kjer bo malica na kmetiji Andrejon in ogled slapu Ranca. Pohodniki bodo šli še mimo idiličnih kmetij v Brinju in se mimo Bohinčevega mlina vrnili v Javorje. Kdor bi

želel, se lahko pred pohodom ob 8. uri udeleži maše za domovino v župnijski cerkvi sv. Tilna v Javorjah. Vsi pohodniki, ki so bili na pohodih že lani, naj s sabo prinesejo kartončke za žige.

Tudi letos bodo tisti, ki zberejo žige vseh treh pohodov (Javorje–Žetina–Javorje, Pohod med gorami na prvo nedeljo v avgustu ob Dnevu oglarjev in Valentinova pot 31. oktobra) uvrščeni v žrebanje za nagrade. Glavna nagrada je letna karta za smučišče Stari vrh. Poleg tega bodo nagrajeni najmlajši in najstarejši

udeleženec pohoda in pohodnik, ki bo prišel od najdlje.

Kot je povedal Janez Šturm iz TD Stari vrh, gonilna sila pohodov, ki potekajo na javorskem območju, je že sredi maja potekal pohod pod naslovom Pohod s pesmijo. Gostili so Šentjernejski oktet, pridružili so se jim še Javorski pevci in citrarka Barbi. Za pogostitev udeležencev se posebej zahvaljuje Logarjevi Tončki. Pohodniki so se lahko okrepčali še na turističnih kmetijah v Četeni Ravni, v koči na Starem vrhu in gostilni Blegoš v Javorjah. Dodatne informacije o pohodih so na voljo na spletni strani TD Stari vrh ali na 040 190 701 (Janez).

Jure Ferlan

PD Gorenja vas

Ob 40. pohodu izdali jubilejno znamko

Jubilejnega 40. spominsko-rekreativnega pohoda na Blegoš se je udeležilo več kot 2.000 pohodnikov iz vseh koncev Slovenije. PD Gorenja vas je ob koči pripravil krajši kulturni program, ki so ga sooblikovali otroci planinskega krožka OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas in OŠ Poljane, Minka Markelj, ki je prav za to priložnost napisala pesem z naslovom Pozdravljen, Blegoš, Štedientje, Ivan Dolenec ter ansambel Vprašaj. Vsi tisti, ki so se pohoda udeležili 20-, 25-, 30- in 35-krat, so prejeli priznanje PD Gorenja vas.

Večina pohodnikov je na Blegoš prišla v dopoldanskem času, ko je bilo še lepo vreme. Popoldne je Blegoš in njegovo okolico prekrila sodra.

Zbrane sta v krajšem nagovoru pozdravila predsednik PD Gorenja vas Darko Miklavčič ter slavnostni govornik Bojan Rotovnik, predsednik Planinske zveze Slovenije, ki je poudaril, da je 40. spominsko-rekreativni pohod na Blegoš zagotovo dokaz, da je spoštovanje tradicije ter prostovoljstvo pomemben sestavni del planinstva v krajih pod Blegošem in širše. »Verjamem, da boste sledili idejam, ki so dobile začetek pred 40 leti, tudi v prihodnje in da boste znali ceniti tiste prostovoljce, ki leto za letom gradijo vse-

bino vašega dela in hotenj.« je dejal. Priznanja udeležencem je podelil predsednik PD Gorenja vas Darko Miklavčič, in sicer Antonu Jeramu, Cirilu Vidmarju, Mateji Zadnjikar, Marjanu Zupaniču, Marinki in Slavku Kozamerniku ter Aleksandru Vidmarju za dvajseti pohod. Petindvajsetkrat se je na Blegoš povzpela Polona Guzelj, tridesetkrat pa Sašo Kuralt, Štefan Primožič, Ljubo Renko in Ivanka Oblak. Franc Dermota je prejemnik priznanja za 35. vzpon na Blegoš.

»Zadnja leta opažamo, da je vse več pohodnikov iz drugih krajev Slovenije, kar je zagotovo zaslug širšega obveščanja o pohodu, za katerega skrbimo v društvu kot tudi prek koledarja dogodkov, ki ga pripravlja Planinska zveza Slovenije. Letos je bilo več organiziranih skupin kot pretekla leta,« je izpostavil Miklavčič in nadaljeval, da so bili v društvu veseli, da se je na njihovo povabilo odzval Bojan Rotovnik. Prav tako jih veseli zavest vseh aktivnih članov društva, ki so se odzvali klicu, saj so lahko le skupaj pripravili in izvedli pretekle pohode na Blegoš in tudi letošnjega. »Ta zavest je prisotna med člani že vsa leta, odkar društvo organizira majski pohod na Blegoš,« je še dodal Miklavčič. Jamarsko društvo Gorenja vas je že tradicionalno poskrbelo za zabavo tako mlajših kot nekoliko starejših planincev – tokrat z zip linom. Člani Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana so vsakemu planincu, ki je to želel, izmerili krvni pritisk, srčni utrip ter sladkor.

Ob tej priložnosti so v društvu izdali jubilejno znamko, katere predlogo je narisal Boris Oblak, ter natisnili nove razglednice.

Lidija Razložnik

Teden podeželja 2016

Razvojna agencija Sora je letos ob sodelovanju občin Gorenja vas - Poljane, Škofja Loka in Železniki pripravila že 14. Teden podeželja na Loškem. Namen tedna je promocija podeželja in dejavnosti na podeželju, predstavitev rezultatov razvojnih aktivnosti na Škofjeloškem ter povezovanje društev, institucij in posameznikov, ki delujejo na področju razvoja podeželja in turizma. Med različnimi dogodki sta v torek, 31. maja, in sredo, 1. junija, potekala vodena ogleda čebelarstva kmetije Pr' Jakuc in Šubičeve hiše z ustvarjalno delavnico.

J. F.

Odprli kolesarski poligon Širm

Okolica Sokolskega doma je bogatejša za novo vsebino. V soboto, 21. maja, se je s tekmo in druženjem odprl kolesarski poligon vrste pamptrack (angleško: pump track), poslovenjeno tlačilna steza.

Edini tovrstni kolesarski poligon na Gorenjskem so odprli s tekmo, na kateri so v posameznih kategorijah zmagali: Nace Kokalj, Matic Kokalj in Tadej Razpet.

Trenutno jih je v Sloveniji 18, gorenjevaški pa je edini na Gorenjskem. Na valoviti stezi, narejeni v obliki grbin in ovinkov, se kolo poganja brez vrtenja pedal s pomočjo lastne težnosti

in seveda spretnosti. Ker se kolesar pri vožnji naslanja na ročaje kolesa, to spominja na polnjenje zračnice s tlačilko ('pumpo') in to je dalo stezi tudi ime. Za vožnjo po progi je primerno

vsako kolo, dobro je, če je gorsko, obstajajo pa tudi specialna kolesa za tovrstni šport. Progo so zgradili kolesarski navdušenci iz Gorenje vasi in okolice (Nejc Pajer, Boštjan Kočar, Ela Kos, Jani Oblak, Miha Malovrh, Matic Kokalj, Matej Fortuna in še nekaj občasni pomočnikov). Pri gradnji jih je podprla gorenjevaška občina; poskrbeli so za primerno prst in strojno delo. Za donacijo ob odprtju se zahvaljujejo izvajalcu strojnih del Juretu Burniku. Pamptrack je narejen iz zemlje in utrjen z apnom. Poligonu so nadeli ime Širm in s tem ohranili staro poimenovanje območja ob reki Sori, kjer zdaj poteka obvoznica. Na njem so dobrodošli vsi kolesarji, prosijo jih le, da spoštujejo pravila, ki so napisana na tabli ob progi.

Jure Ferlan

PGD Poljane

S kolesarjenjem želijo povezati gasilce

Člani PGD Poljane so se konec maja odpravili na 65 kilometrov dolgo kolesarsko turo z namenom, da prikolesarijo do vsakega izmed sedmih gasilskih domov v gasilskem poveljstvu občine Gorenja vas - Poljane. Idejni vodja druge izvedbe kolesarjenja je bila Stanka Pintar, dolgoletna članica društva.

Člani PGD Poljane so se podali na drugi kolesarski krog po gasilskih društvih – nikjer pa ni šlo brez skupinske fotografije.

16 kolesarjev, od katerih sta se dva skupini pridružila v Lučinah, so tako kolesarjenje začeli pred gasilskim domom v Poljanah. Najprej so jo ubrali proti Javorjam, do Hleviš, se spustili do gasilskega doma na Hotavljah ter nadaljevali

proti Trebiji ter naprej do Sovodnja, kjer so imeli krajši postanek. S Sovodnja so se nato spustili proti PGD Gorenja vas, se povzpeli v Lučine, kjer je sledil krajši postanek in še končni spust preko Prelesja in Zadobja v

Poljane. Tam sta kolesarje čakala zasluženno okrepčilo in počitek. »Ko smo prispeli na cilj, je začelo deževati, mi pa smo bili srečni, da nam je vsem uspelo. Z mislimi smo bili, seveda, že pri naslednji izvedbi omenjenega dogodka,« pojasnjuje Pintarjeva in nadaljuje: »Glede na to, da je bila ideja dobro sprejeta tudi pri članih drugih društev, smo bili prepričani, da se nam bodo pridružile tudi gasilke in gasilci iz drugih društev. Upamo, da nas bo že naslednje leto več.«

Tempo na progi je bil prilagojen kolesarjem, saj kolesarjenje ni imelo tekmovalnega, temveč družabni značaj – druženje s pridihom gasilstva, ohranjanje kondicije in spoznavanje sosednjih društev. »Kot referentka za članice sem razmišljala, kaj bi lahko še naredila in tako pripomogla k dogajanju v društvu, saj članice ne gredo neposredno v ogenj in ne hodimo na požare. Zdi se mi prav, da tudi gasilke pripomoremo, da gasilsko društvo živi še na kakšen drug način,« je po kolesarjenju povedala Stanka Pintar in dodala, da z dogodkom želi povezati družine, člane, članice in sosednja društva. Kolesarje so tokrat pričakali člani v Javorjah in na Hotavljah ter poskrbeli, da niso trpeli žeje. PGD Poljane si želi, da bi tudi ta dogodek prerasel v tradicijo, tako kot je februarški pohod ob polni luni na Blegoš.

Lidija Razložnik

Odgovori na pobude, predloge in vprašanja svetnikov

Objavljamo vprašanja, pobude in predloge, ki so jih svetniki predstavili oziroma zastavili županu in občinski upravi na 10. seji občinskega sveta 14. aprila. Odgovori so uredniško in lektorsko nespremenjeni – so enaki, kot so jih prejeli svetniki v gradivu 11. seje.

Jurij Krvina:

• vpraša, kakšno je stanje prejetih vlog na razpis za vpis otrok v vrtce.

Kot je pojasnil že župan na tekoči seji, so v vrtcu v Gorenji vasi prejeli 100 vlog, od tega jih 17 ni izpolnjevalo pogoja starosti, 26 vlog z najnižjim številom točk pa je bilo zavrnjenih. V Poljanah so prejeli 70 vlog, od tega jih 13 ni izpolnjevalo pogoja starosti, 15 vlog je bilo zavrnjenih. Nekaj staršev ni v roku podpisalo pogodb, katerih podpisovanje še poteka, zato se bo končno število zavrnjenih vlog zmanjšalo. Ugotavljamo pa, da kapacitete sedanjih vrtcev v občini, ki trenutno delujejo na sedmih lokacijah, ne zadoščajo potrebam. Pri OŠ Poljane, kjer je potrebno nadomestiti tudi kapacitete začasne lokacije Lovski dom, je zato v letošnjem letu predvidena izdelava idejne zasnove za prizidek vrtca, naslednje leto pridobitev gradbenega dovoljenja, v letih 2018 in 2019 pa glede na finančne možnosti gradnja štirih novih oddelkov v Poljanah.

Anton Debeljak

• ugotavlja, da dela v Hotoveljski grapi še niso zaključena in vpraša, kakšen je plan del v letu 2016.

Kot je pojasnil že župan na tekoči seji, ima podjetje VGP kot koncesionar za urejanje vodotokov v porečju zgornje Save namesto 10 mio EUR s strani države v letu 2016 zagotovljenih le 1,5 mio EUR, zato so župani podali pobudo, da se sredstva za vzdrževalna in interventna dela zagotovijo skladno s sprejetim interventnim planom vlade. S strani občine smo v maju pričeli z izvajanjem nekaterih zaključnih del lani izvedene investicije, objavljeno pa je tudi javno naročilo za dokončanje sanacije v zgornjem delu za odcep Vinharje in Bukov vrh. V kolikor bodo s strani države zagotovljena obljubljeni sredstva za izvedbo sanacije, se bodo nova obsežna dela na navedenih odsekih pričela izvajati še v letošnjem letu.

Zvonko Dolinar:

• vpraša, kakšen je plan sanacije državne ceste Trebija – Sovodenj.

Kot je že pojasnil župan na tekoči seji, si je v mesecu marcu odsek ceste Trebija-Sovodenj ogledala odgovorna za investicijsko vzdrževanje državnih cest, ki je zagotovila, da bo za obnovo ceste od km 0,5 do 1,8, ki bo prva faza obnove, v letu 2016 izdelan PZI-projekt za izvedbo, začetek sanacije tega odseka pa je predviden za prihodnje leto. V naslednjih letih je predvidena še sanacija odseka od 1,8 do 2,5, za katerega se prav tako že izdeluje projektna dokumentacija. Ogledali so si tudi nosilne zidove na Sovodnju nasproti podjetja Lesgal, kjer je v zelo slabem stanju 140 m ceste, ki se ponizuje proti vodo-

toku Hobovščica, in oporni zid v dolžini 150 m nad cesto na tem območju. Za ta odsek se bo pripravila potrebna dokumentacija, pričetek sanacije pa za zdaj še ni določen.

Helena Gorjan:

• vpraša glede stanja projekta izgradnje nove telovadnice v Gorenji vasi.

V vmesnem času je bil objavljen razpis Ekosklada za gradnjo skoraj nič-energijskih stavb splošnega družbenega pomena. Glede na zahteve slednjega je občina v sredini maja na Upravno enoto oddala usklajeno projektno dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja. V pripravi je tudi prijava na javni razpis, katerega izid pričakujemo v jesenskih mesecih.

Marija Jereb:

• opozori na gozdno zemljišče, ki po žledu ni bilo ustrezno očiščeno, saj je lastnik zemljišča trenutno v domu za starejše.

Občina je pred časom že preverjala možnost ukrepanja v tem primeru, vendar se je izkazalo, da je čiščenje gozda v pristojnosti lastnika oziroma njegovega skrbnika, spremljanje in nadziranje izvajanj ukrepov za odpravo posledic žleda v gozdovih pa je v pristojnosti Zavoda za gozdove RS, ki ima v podobnih primerih pristojnost pisno odrediti čiščenje gozda.

Janez Arnolj:

• vpraša, kako potekajo priprave glede ureditve novega uvoza z državne ceste pri OŠ Poljane v Dobju.

Direkcija RS za infrastrukturo pripravlja javno naročilo za izbiro izvajalca del. V kolikor se bo postopek iztekel brez zapletov, je začetek investicije pričakovati še v letošnjem letu.

• vpraša glede začetka sanacije plazu na Visokem.

Direkcija RS za infrastrukturo je za navedeno investicijo že objavila javno naročilo, vendar je bila na akt o izbiri izvajalca del vložena pritožba, ki je v obravnavi.

• Vpraša glede možnosti vzpostavitve novega dostopa do dvorca Visoko, glede na to, da je trenutni dostop neugoden.

Občina je v preteklem mesecu glede na predhodno z občino Škofja Loka usklajeno projektno nalogo naročila novo projektno zasnovo prometnih ureditev na območju dvorca Visoko, ki pa bo zaradi številnih prostorskih omejitev (poplavno območje, območje zaščitene kulturne dediščine, območje Nature, vodovarstveno območje vodnega vira pitne vode) pred potrditvijo dokončne rešitve terjalo dolgotrajnejša usklajevanja. Naročena projektna zasnova bo osnova za sprejem Občinskega podrobnega prostorskega načrta s strani Občine

Škofja Loka, na osnovi katerega bo šele možno pridobiti gradbeno dovoljenje za nove ureditve, gradbeno dovoljenje pa bo obenem osnova za pridobivanje virov financiranja novih ureditev.

Ciril Alič:

• vpraša glede možnosti ureditve avtobusnega postajališča pri Polenšku.

Ureditev postajališča na navedenem odseku ceste je predvidena ob celoviti ureditvi odseka. Spričo slabega stanja ceste Javorje je v izdelavi PZI projekt za celovito obnovo ceste, ki pa bo potekala v več fazah in po prioritetnem vrstnem redu poškodovanosti, na osnovi katerega je v prihodnjih dveh letih predvidena ureditev enega od dveh nižjeležečih odsekov ceste.

Irena Tavčar:

• vpraša, kakšen bo namen nekdanje upravne stavbe RŽV, glede na to, da se je občinska uprava preselila nazaj v Sokolski dom.

Prostori nekdanje upravne stavbe v Todražu so na razpolago za oddajo v najem zainteresiranim najemnikom. Razpis za najem je občina objavila takoj po izselitvi, na voljo je še nekaj prostih površin, nekaj najemnih pogodb pa smo v vmesnem času že na novo sklenili. V prihodnje je v primeru interesa kupcev predvidena tudi prodaja posameznih etažnih delov objekta.

Janez Pelipenko:

• vpraša, kako poteka projekt ureditve toplic v Kopačnici.

Na javnem razpisu izbrani zasebni investitor je v lanskem letu odkupil potrebno zemljišče za ureditev toplic Kopačnica, v vmesnem času pa je uredil topliški glamping kompleks v Ljubnem. Na osnovi v Ljubnem pridobljenih izkušenj za toplice Kopačnica razvija novo mobilno hiško, ki bi bila primerna za lokalno okolje in v kateri bi lahko gostje bivali 12 mesecev na leto. Tako optimiran projekt želi po zaključku razvoja zgraditi tudi v Kopačnici.

Župan
Milan ČADEŽ

Na srečanju tudi diabetiki iz Poljanske doline

Foto: Jure Ferlan

Več kot tisoč udeležencev je dvorano Poden napolnilo do zadnjega kotička.

V Škofji Loki je konec maja potekalo že 21. Športnorekreativno srečanje diabetikov Slovenije. Gostilo in organiziralo ga je Društvo diabetikov

Škofja Loka, ki v svojem okrilju združuje tudi člane iz gorenjevaške občine. Več kot tisoč udeležencev se je zbralo v dvorani na Podnu,

kjer so jih pozdravili predsednica škofojškega društva diabetikov Tanja Oblak, župan Občine Škofja Loka Miha Ješe in predsednik Zveze diabetikov Slovenije Peter Miklavčič. V dvorani je potekal kulturni in zabavni program z več kot 150 nastopajočimi. V drugem delu srečanja pa so se lahko udeleženci udeležili številnih dejavnosti. Posamezniki in skupine so se pomerili v kegljanju, balinanju, prstometu, namiznem tenisu, pikadu in šahu, drugi so šli na pohode z ogledom mesta in okolice ali na Križno goro. V OŠ Škofja Loka Mesto pa je dr. medicine prof. Alenka Hafner iz Nacionalnega inštituta za javno zdravje predavala o duševnem zdravju. Po kosilu je za veselo razpoloženje poskrbel ansambel Gašperji. Predsednica društva Tanja Oblak je povedala, da je bila organizacija tako obsežnega dogodka za društvo velik zalogaj, a so ga s skupnimi močmi zmogli in prireditvev je odlično uspela.

Jure Ferlan

Ugodnejši krediti za podjetja in dopolnilne dejavnosti na kmetijah

Obveščamo vas, da smo v okviru Kreditne sheme, v katero svoja finančna sredstva združujejo Občine Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane, Železniki in Žiri ter Območna obrtno-podjetniška zbornica Škofja Loka, izboljšali obrestno mero dolgoročnim in kratkoročnim kreditom za kredite, ki se dodeljujejo podjetjem in dopolnilnim dejavnostim na kmetijah iz že omenjenih občin.

Dolgoročni krediti se v okviru odprtih razpisov dodeljujejo za obdobje do 10 let, po obrestni meri 6 mesečni EURIBOR + 1,95 % p.a. Pridobite jih lahko za nakup stavbnega zemljišča in njegovo komunalno opremo, na-

kup, graditev in adaptacijo poslovnih prostorov ter nakup opreme in kmetijske mehanizacije.

Posamezen prosilec lahko v koledarskem letu pridobi največ 50.000 evrov, pri tem pa je pomembno, da najmanj 30 % celotne investicije

Obveščamo vas, da je v majski številki Podblegaških novic prišlo do napake, in sicer je obrestna mera za kratkoročne kredite 1,8 % p.a. fiksno, nominalno in ne 6 mesečni EURIBOR + 1,8 % p.a. fiksno, nominalno, kot je bilo napačno navedeno.

podjetje ali dopolnilna dejavnost na kmetiji pridobi iz lastnih virov.

Prav tako so v okviru Kreditne sheme na voljo sredstva za kratkoročne kredite. Kratkoročni krediti so namenjeni financiranju tekočega poslovanja. Do vrednosti 20.000 evrov jih lahko za obdobje do enega leta pridobite po obrestni meri 1,8 % p.a. fiksno, nominalno.

Sredstva za prosilce iz vseh štirih občin so še na voljo. Za podrobnejše informacije se obrnite na Razvojno agencijo Sora, Poljanska c. 2, Škofja Loka, tel. št. 04 50 60 220.

P. N.

Še dva meseca do izgradnje ceste v Lučine

Pred zaključkom redakcije Podblegaških novic je že bil vstop v Lučine nekoliko drugačen, kot smo ga bili vajeni leta. Hišo, ki je stala tik ob cesti na desni strani, so izvajalci Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI) nedavno porušili, saj so pred dobrim mesecem z lastnico podpisali primopredajni zapisnik.

Kot so povedali na DRSI, se bodo zdaj začela gradbena dela za razširitev preostanka ceste, ki

naj bi trajala približno dva meseca. »V času rekonstrukcije ceste bo omogočena prevoznost pod delno zaporo ceste. Promet bo potekal izmenično enosmerno s semaforjem oziroma z ročnim usmerjanjem,« so še sporočili ter pojasnili, da sta pločnik in nova cestna razsvetljava načrtovana v dolžini približno 80 metrov oziroma do zadnjega hišnega priključka.

M. B.

Foto: PN

Gradite ali obnavljate?

Še vedno je za vse graditelje in tiste, ki nameravate obnavljati hišo ali stanovanje, na voljo brezplačno in neodvisno svetovanje v Energetski pisarni v Škofji Loki. Strokovnjake lahko povprašate o toplotni zaščiti zgradb, energetski sanaciji zgradb, izbiri ustreznih oken in zasteklitve, izbiri ogrevalnega sistema in ogrevalnih naprav, izbiri ustreznega energenta, uporabi obnovljivih virov energije preko solarnih sistemov in sončnih celic, Energetskih izkaznicah, aktualnih razpisih Eko sklada (npr. subvencije za okna, peči, obnovo stanovanjskih hiš ...) in o vseh ostalih vprašanih, ki se nanašajo na učinkovito rabo energije v gospodinjstvih. Pisarna deluje na Kidričevi cesti 1a, in sicer vsak torek od 16. ure dalje. Prijave na svetovanje so obvezne na telefonski številki 04/50 60 220.

T. D.

Vsaka tretja žlica svetovne hrane je odvisna od čebel

V naravi že od nekdaj obstaja soodvisnost med rastlinami in njihovimi opravešalci, zlasti čebelami, tako da ene brez drugih ne morejo preživeti. Poznamo več načinov opravešanja ali polinacije, vendar je najpomembnejši tisti, ki ga opravljajo čebele.

Foto: arhiv ČZS

Čebele v naravi niso več sposobne preživeti zime, zato je delo čebelarjev zelo pomembno.

Te žuželke na rastlinah poleg medicinske, ki jo potrebujejo za energijo, nabirajo tudi cvetni prah, ki ga zaradi velike vsebnosti beljakovin in rudnin nujno potrebujejo za svoj razvoj. Rastline, ki rastejo pri nas, delimo na žužkocvetke in vetrocvetke. Največ rastlin, pomembnih za pridelavo naše hrane, je žužkocvetnih, te

pa so odvisne od opravešalcev. Vetrocvetke opravešalcev načelno ne potrebujejo. Cvetovi večine žužkocvetnih rastlin so najrazličnejših barv in oblik. Za uspešno razmnoževanje določene rastlinske vrste mora biti izmenjana dedna snov, in sicer tako, da zrnice cvetnega prahu iz prašnikov preide na brazdo pestiča. Opravešanje je torej prenos cvetnega prahu z ene rastline iste vrste na drugo. Uspešen prenos cvetnega prahu z ene rastline iste vrste na drugo je torej mogoč samo z opravešalci, med temi pa so najpomembnejše prav čebele.

Pomen in vrednost opravešanja

Čebele torej opravešajo večino rastlin ter s tem zagotovijo hrano ljudem in živalim, zato ne pretiravamo, če rečemo, da je vsaka tretja žlica svetovne hrane odvisna od čebel. Po ugotovitvah znanstvenikov točne vrednosti opravešanja, ki ga v Sloveniji brezplačno opravijo čebele, ni mogoče izračunati, ocenjeno pa je, da je ta vrednost od 15–30-krat večja od vseh čebeljih

pridelkov skupaj! Ker čebele dandanes same v naravi niso več sposobne preživeti niti ene zime, je torej delo slovenskih čebelarjev plemenito in družbeno koristno. V sosednji Avstriji pridelovalci sadja čebelarjem plačujejo za opravešanje, prav tako pa tudi v Nemčiji in ponekod drugod po Evropi ter seveda v ZDA.

Za kakovosten opravešalni servis se ni bati

Pri vsem delu s čebelami pa ne gre samo za hrano, čebelje pridelke in kot najpomembnejše – za opravešanje, ampak tudi za ohranjanje biodiverzitete, torej za ohranjanje narave, raznovrstnega okolja oz. biotske pestrosti in drugih dejavnikov življenja. Zaradi vseh teh nalog naše avtohtone čebele kranjske sivke v Sloveniji živi več kot 22.000 različnih vrst organizmov, to pa našo državo po mnenju številnih strokovnjakov uvršča med naravno najbogatejša območja v Evropi. Glede na zdajšnje število čebeljih družin v Sloveniji se nam za kakovosten opravešalni servis, ki nam ga brezplačno zagotavljajo čebelarji s svojimi čebelami, za zdaj še ni treba bati.

Jure Justinek, ČZS

Jagode

Sladke in dišeče vitaminske bombe

Skoraj vsaka rastlina ima v sebi kaj zdravnega, le redke so strupene, povzročajo trebušne težave, krče in nekatere celo smrt. Jagode spadajo nekam vmes. So zelo zdravilne, mnogim pa povzročajo hude težave, ker imajo v sebi protein, na katerega so nekateri alergični.

Jagode so zelo bogate z vitamini in minerali, vsebujejo veliko železa, natrija, kalcija, fosforja in so sadež z malo kalorijami. Poznamo več sort jagod, a razlikujejo se le malo po barvi, okusu in obliki. Okus je odvisen od tega, kako so bile vzgojene. Nekatere so polne pesticidov in popolnoma brez slastnega okusa po jagodah, poleg tega pa so trde, kot bi ugriznil v jabolko. Druge, vzgojene z bio gnojili, hlevskim gnojem ter kompostom, pa imajo čudovit vonj in okus. Obiramo jih pozno pomladi in zgodaj poleti. Takoj po obiranju jih je treba predelati, kajti hitro spremenijo barvo, ovenijo, pričnejo gniti in izgubijo sočnost ter aromatičnost.

Liste in cvetove lahko dodamo v domač zeliščni liker. Pravijo, da pomagajo pri vnetem grlu, ledvičnih kamnih, slabem zadahu, melanholiji, pri boleznih krvi. Jagode razstrupljajo telo, pomagajo proti spomladanski utrujenosti, utrjujejo imunski sistem in znižujejo krvni tlak. Vsebujejo mangan, ki je pomemben za dobro delovanje živčevja, za čvrste kosti in dobro kri. Če tega elementa primanjkuje v telesu, smo razdražljivi, utrujeni, bolijo nas sklepi in bolj smo dovzetni za stres. Zadostno količino man-

gana dobimo v telo s četrtil kilograma jagod.

Z jagodami si lahko – tako kot z jabolki – očistimo zobe. Menda so dobile sloves afrodisiaka, ker so močno rdeče in vsebujejo cink, ki uravnava nivo testosterona. Pravijo, da naj bi jagode ščitile možgane, povečevale možnost učenja, zavirale staranje, izboljševale gibalne sposobnosti in pomagale pri Alzheimerjevi bolezni. Zmanjšajo delovanje encima, ki s pretiranim delovanjem povzroča astmo, revmo in arteriosklerozo. Imajo ogromno zdravnih lastnosti, poleg tega pa so zelo uporabne tudi v kuhinji. Lahko jih zmiksamo v smuti z drugimi sadeži, jih damo v rulado, torto, biskvit, jogurt ali skuto, služijo kot dodatek svežim zelenjavnim solatam, okusne so v sadnih solatah, v kombinaciji s slado-

ledom, iz njih lahko pripravimo kompote ali marmelade. Marmelade so odlične, če jagode kombiniramo z jabolki ali rabarbaro. Jabolka so namesto umetnih zgoščevalcev, rabarbara pa naredi manj sladek, malce kiselkast okus. Ko pripravljamo marmelado iz jagod, jih čez noč pustimo na drobno narezane v sladkorju in dodamo cimet. Naslednji dan odcedimo sok in tako bo marmelada manj tekoča. Tekoča marmelada pa je prava poslastica za rulade z jagodami, smetano in sladoledom.

Jana Rojc

Foto: Jana Rojc

DNEVU DRŽAVNOSTI

v Občini Gorenja vas - Poljane

GORENJA VAS

petek, 24. junija 2016

ob 19. uri sveta maša za domovino

ob 20. uri prireditev s kulturnim programom na Trgu Ivana Regna

(v primeru dežja bo prireditev v Sokolskem domu)

Slavnostni govornik bo župan občine Gorenja vas – Poljane, g. Milan Čadež.

POLJANE

sreda, 22. junija 2016

ob 19. uri sveta maša za domovino

ob 20. uri kulturni program s podelitvijo priznanj in kresovanjem ob lipi samostojnosti

v parku sredi Poljan (v primeru dežja bo prireditev v dvorani kulturnega doma)

Slavnostni govornik bo g. Janez Janša.

sobota, 25. junija 2016

ob 6. uri pohod izpred farne cerkve v Poljanah k poljanskim podružnicam

ob 8. uri kolesarjenje izpred Gostilne na Vidmu k poljanskim podružnicam

nedelja, 26. junija 2016

ob 19. uri Večer z orglicami na vrtu Gostilne na Vidmu

NOVA OSELICA

petek, 24. junija 2016

ob 19.30 sveta maša za domovino

po maši prireditev s kulturnim in zabavnim programom

Slavnostni govornik bo Žan Mahnič, poslanec Državnega zbora RS.

VLJUDNO VABLJENI!

Foto meseca

Bralka Lucija nam je poslala fotografijo svojih nečakov Ane, Jakoba in Metoda Tavčarja, ki so v samokolnici ponosno peljali eno glavo solate, ki je tehtala neverjetnih 1,45 kilograma. Ob tem pa so nagajivo spraševali: »Kdo raste hitreje? Mi ali solata?«

PERPETUUM JAZZILE

ČAROBNI KONCERT PERPETUUM JAZZILE

TAVČARJEV DVOREC VISOKO

Petek, 15. julij 2016 ob 20:30

Prodaja kart: Petrol, Pošta in ostala prodajna mesta Eventima